patroni, & a duobus præſentetur Titius, a tribus Cajus, a quatuor Sempronius, prævalet præſentatio Sempronii, quia licet non ſit a majore parte patronorum, ſi computentur omnes, eſt tamen a majore parte eorum, quatenus præſentationem faciunt, & comparatione aliarum partium Silv. Az. Vaſq. Caſtr. *n.* 4. Conſequenter dicendum eſt, ſi plures communitates tanquam diverſa corpora concurrant, illum prævalere, qui a pluribus integris communitatibus nominatur, v. g. ſi communitas A habens 30. perſonas unanimiter præſentet Titium; communitas B, habens 20. perſonas unanimiter præſentet Cajum, & e communitate C habente 20. perſonas, novem præſentent Titium, undecim Cajum, Cajus prævalet, quia habens majorem partem communitatis C, cenſetur habere totam, Laym. *ad c. Paſtoralis de reſcriptis*, *n.* 9. Lott. *q.* 11. *a n.* 134. Ob rationem datam, ſi votum patroni A æquivaleat votis patronorum BCD, eo quod hi deſcendant ex unico ſtipite, ſi Cajus habeat votum patronorum A & B non ideo prævalet Titio habenti vota patronorum C & D, quia Titius cenſetur habere votum totius hujus ſtipitis æquivalentis alteri, hinc ſunt æquales in votis. Similiter ſi præſentatio fieri debeat ab Epiſcopo & Capitulo velut ſingulis, & Titius habeat votum plurium de Capitulo, Cajus autem Epiſcopi & aliquorum Capitularium, ſunt pares, uti ex Trid. *ſeſſ.* 25. *c.* 6. notant AA. communiter apud Luc. *de Beneſ. d.* 30. *n.* 7. & Leur. *n.* 5. ac iterum *q.* 698. Quid autem in tali æqualitate fieri poſſit, habet Leur. *q.* 131. & aliquid inſinuabitur *n.* 364.

313 §. 12. Præſentatus pluribus votis, ſi habilis ſit, debet præferri, *c. Quoniam*, *de Jurep.* & ex communi Leur. *q.* 195. addens cum Abb. Roch. Garz. *p.* 6. *c.* 2. *n.* 88. ſi minor pars præſentet habilem, major inhabilem, priorem præferri, quia poſterior præſentatio eſt, ac ſi non eſſet facta. Quod ſi patronus Clericus & laicus præſentarint Cajum, & laicus variet accumulando Titium, prævalet Cajus, qui habet duo pro ſe vota, Abb. Barb. Caſtr. Pirrh. Leur. ſupra; & conſtabit ex dicendis *n.* 315.

314 §. 13. Præſentatus poteſt, antequam inſtituatur, renuntiare præſentationi in manibus patroni; etiamſi præſentatio ſtetiſſet per annum, quia juri ad rem non eſt opus renuntiare in manibus Superioris; imo renuntiare poteſt in manibus ſimplicis Notarii; tumque habebit patronus iterum totum tempus, quia per eum non ſtetit, quominus præſentatio conſequeretur effectum, Corr. Leur. *q.* 135.

315 §. 14. Omnes patroni poſſunt ante præſentationem variare ſuam mentem, quia res adhuc integra eſt: poſt præſentationem autem poteſt ſolus patronus laicus variare ſeu præſentare alium, non privative, ideſt, non excludendo primo præſentatum, ſed cumulative, ideſt, adjungendo illi alium, etiamſi jus patronatus ſit miſtum, dummodo ab initio præſentarit diverſum ab illo, quem præſentarat Eccleſiaſticus, Abb. Tiraq. Barb. Caſtr. *p.* 6. *n.* 7. Leur. *q.* 148. ſi tamen duo laici initio præſentarunt eumdem, non poteſt unus accumulare invito altero patrono, Leur. ſupra. Quod ſi etiam plures ſint accumulati, adhuc liberum eſt inſtituenti præferre, quem volet, *c. Cum autem*, *& c. Quod autem*, *de Jurep.* Garz. *a n.* 211. Ac poſſe etiam plures ſucceſſive ſic accumulari a patrono laico, docent Gl. Abb. Decius, Az. Caſtr. *n.* 3. contra Nav. Garz. Guttier. Lamb. Barb. Pirrh. & alios, eo quod hoc videatur Eccleſiæ utile ob majorem delectum. Vide Leur. *q.* 545. *a n.* 4. Quod ſi moriatur patronus laicus, poterit ſucceſſor variare; uti potuiſſet defunctus. Vivian. Corr. *l.* 4. *c.* 7. *n.* 23. Leur. *q.* 146. Patronus vero Eccleſiaſticus, quamvis variare non poſſit, tamen poteſt plures ſimul præſentare, ut ex illis unus inſtituatur, Lop. Garc. Caſtr. ſupra.

316 §. 15. Patronus laicus, ſi indignum, vel inhabilem inſcienter præſentarit, poteſt, & mandari debet illi, ut intra tempus ſtatutum præſentet alium, *c. Cum vos*, *de offic. Judic. Ordin.* Corr. *c.* 6. *n.* 41. Pirr. *n.* 104. Docetque Barb. *de jure Eccl. l.* 3. *c.* 12. *n.* 174. idem poſſe patronum Eccleſiaſticum. Addit *n.* 176. laicis etiam poſt tempus permitti intra certum tempus præſentare alium: putatque Leur. *q.* 145. *n.* 3. poſt detectum errorem habere patronos illos iterum totum tempus.

317 §. 16. Si laicus ſcienter præſentarit indignum, Fagn. Pirrh. Leſſ. *l.* 2. *c.* 34. *n.* 29. & alii putant nequidem pro illa vice privari jure præſentandi & variandi, quia Canones id dicunt tantum de eligentibus: leges autem civiles dicentes privari etiam præſentantes non obligant in materia Eccleſiaſtica; ſed communius contradicunt alii cum Roch. Lambert. Barb. Corr. Luca *de Jurep. d.* 47. *n.* 2. docentes devolvi ad Superiorem. Eſt autem Eccleſiaſticus ſaltem privandus pro iſta vice, uti habet communiſſima cum Leur. quamvis Leſſ. dicat oppoſitum etiam eſſe valde probabile. Et aliqui ex hoc excuſant patronos, quod non ipſis, ſed Epiſcopis committatur proviſio digni. Vide Leur. *quæſt.* 153.

318 §. 17. Si ſex ſint in ſolidum patroni, & eorum quinque præſentarint indignum, ſextus retinet jus præſentandi, Luca *de Beneſic. diſc.* 28. *a n.* 17. Quod tenet, quamvis ejus mandatarius etiam præſentaſſet indignum, dummodo hic non fuerit a mandante deſignatus, quia mandatum non debet trahi ad factum, unde mandans incidat in pœnam, Lot. *q.* 6. *a n.* 30.

319 §. 18. Quod Bonif. VIII. ſtatuit *c.* 1. *Ut lite pendente*, *in* 6. ut ſi duo electi litigent, & unus moriatur, vel a lite deſiſtat, non procedatur ad aliam electionem, valet etiam, ſi lis oriatur inter duos præſentatos, tum enim non poſſunt patroni, etiam laici, nequidem accumulando variare, licet adhuc duret tempus præſentandi, nimirum ne lites prorogentur, Calder. Lop. Lott. *q.* 20. *a n.* 2. Garz. *n.* 217. contra alios apud Caſtr. *p.* 6. *n.* 5. Aliud eſt, ſi lis eſſet tantum inter patronos, vel inter patronum & Epiſcopum, quamvis acceſſorie redundaret etiam in præſentatos, tum enim variare poſſet patronus, Archid. Lott. *a n.* 7. Poteſt etiam patronus, mortuo uno præſentato, præſentare alium e collitigantibus, ſic enim acceleratur finis litis, Garc. *n.* 220. Par. Caſtr. *n.* 6. contra Gonz. cui adhæret Barb. *n.* 177. pro caſu, quo lis penderet ſuper titulo aut aliter prorogaretur. Vide Leur. *q.* 147. Quod ſi moriatur collitigans, cui favebat Patronus, docet Caſtr. *p.* 10. *n.* 9. nequidem Papam poſſe inſtituere ſuperſtitem invito Patrono, niſi prius deroget juripatronatus, ſed cauſam mortui eſſe proſequendam, pro quo ſi decidatur, proviſio facienda eſt, tanquam ſi beneficium ex tunc vacaret per mortem.

320 §. 19. Si Patronus jurarit non revocare præſentationem primi, poteſt nihilominus accumulando præſentare ſecundum, quia per hoc non mutat, ſed relinquit præſentationem factam, ſecundum dicta *n.* 315. Si autem jurarit non accumulare aut ſimpliciter non variare, Gutt. Lamb. Barb. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 72. *n.* 177. Caſtr. *p.* 6. *n.* 8. dicunt invalide præſentari alium, quia juramentum accedens actui ad ſui valorem requirenti auctoritatem Judicis (qualis eſt præſentatio) reddit eum irrevocabilem juxta Gl. *& c. Licet mulieres*, *de jurejur. in* 6. niſi ille, in cujus favorem adjectum eſt, cedat juri ſuo, Luca *de Jurep. d.* 43. *n.* 10. Excipiunt Covarr. & alii, niſi Ordinarius hanc ſecundam præſentationem approbet. Imo adhuc invalidam eſſe præſentationem ſecundam, quamvis ſolum promiſerit non variare, docent Lop. Gutt. Caſtr. quia per promiſſionem acceptatam ceſſerat juri variandi. Quod ſi quis commiſerit procuratori præſentationem, ac jurarit non revocare commiſſionem, poſſe nihilominus valide revocare docet Caſtr. *n.* 10. V. Leur. *q.* 149. *& ſeqq.*

321 §. 20. Poſt legitimam inſtitutionem nulli patrono licitum eſt variare, *c. Quod autem*, *de Jurep.* Caſtr. *p.* 6. *n.* 1. Quod tenet, etiamſi poſtea contra inſtitutum moveretur lis, Caſtr. *n.* 5. Garc. *p.* 5. *c.* 9. *n.* 218. Item tenet ſecundum *c. Si tibi abſenti*, *de præb. in* 6. etiamſi poſſeſſionis traditio necdum ſit facta, Pirrh. *n.* 98. Quamvis autem electionis ſcrutinium publicatum revocari non poſſit, *c. Publicato*, *de elect.* tamen ſi præſentatio etiam Capituli necdum ſit facta Superiori, quamvis aliquis ſit in Capitulo nominatus, revocari poteſt Laym. *ad tit. de elect. n.* 3.

322 §. 21. Qui præſentatur, debet eſſe actu idoneus, Barb. Caſtr. *p.* 7. *n.* 1. niſi præſentetur ſub conditione procurandæ idoneitatis, & hæc procuretur intra tempus præſentandi, Corr. *l.* 4. *c.* 6. *n.* 26. Quod ſi inter duos aptos unus ſit actu habilis, alter inhabilis, qui intra tempus conceſſum habilitari poſſit, poteſt, ſed non tenetur expectare patronus, Luca *diſc.* 45. *n.* 8. Hinc ſi unus e familia ſit præſentandus, & primo menſe nullus ſit habilis, poteſt ſtatim præſentare alium non de familia, Leur. *quæſt.* 152.

323 §. 22. Si fundatio requirat aliquem certo loco natum, qui non eſt tali loco natus, præſentari non poteſt: Ut autem quis dicatur certo loco natus, ſatis eſt ejus Patrem eſſe inde oriundum, Jaſ. Mandoſ. Barb. *alleg.* 4. *n.* 6. Caſtr. *d.* 4. *p.* 9. *n.* 2. poteſtque etiam videri *de* Ordine *p.* 15. Similiter ſi præſentandus debeat eſſe civis certæ urbis, illi non obſtat, quod forte natus ſit alibi ob accidentalem moram Matris, quia natus extra patriam ex cauſa accidentali abſentiæ Parentum dicitur verus civis prioris patriæ, ac ſi vere proprie ibi natus eſſet, Felin. aliique apud Luca *de Beneſ. d.* 61. *n.* 4. notans tamen ex circumſtantiis ſæpe plus exigi ex mente fundatoris. Quod ſi fundatio habeat, ut ſit filius civis certæ urbis, Titius autem non ſit filius civis, ſed reipſa civis, videtur eſſe capax, quia conditio eſt adjecta in favorem civitatis, nempe ut hujus membro detur Beneficium, quod hic fiet, maxime cum plus ſit eſſe civem, quam pure filium civis.

324 §. 23. In eo caſu, quo fundatio dicit præſentandum debere eſſe ex certa familia, Rodriq. & Luca *de Jurep. d.* 43. *n.* 3. putant præſentari poſſe non proximiorem, quod Caſtr. *n.* 5. vocat probabile, quia quando non exprimitur proximior, electio videtur eſſe relicta patrono: ſed communis cum Gutt. & Garc. *p.* 6. *c.* 15. *n.* 17. contradicit, quia proximior cenſetur eſſe fundatori gratior, utpote conjunctior: ſi expreſſerit, *proximiorem*, intelligitur proximior fundatori, Lamb. Vaſq. Garc. *n.* 20. Caſtr. *n.* 6. dummodo tempore præſentationis ſit habilis, Luca *n.* 6. ubi addit, ſi duo ſint æque proximi, unus e linea maſculina, alter e feminina, ſecundum Garc. *n.* 21. poſſe præferre, quem vult, quia hic non agitur de propagatione nominis vel familiæ, ſecundum Caſtr. *n.* 7. debet præferre eum, qui eſt e maſculina, quia cenſetur fundatori gratior; hinc *n.* 8. addit, ſi conjuges ex bonis communibus fundarint beneficium pro familia, in gradu æquali præferendos conſanguineos mariti, niſi conſanguinei uxoris eſſent in fundatione primo loco nominati, Felin. Gutt. Gomeſ. Caſtr. *n.* 9. Computatio autem proximitatis eſt facienda potius ſecundum jus civile, niſi fundatio reſtrinxiſſet ad quartum gradum, quia tum denotaretur jus Canonicum, Garc. *n.* 25. Caſtrop. *nu.* 10. Leur. *q.* 156.

325 §. 24. Legitimatus a Principe ſæculari cenſetur eſſe de familia, hinc ſi Eccleſia etiam diſpenſet cum eo, & fundatio utatur verbis naturæ, quod præſumendum eſt, v. g. ſi dicat, provideatur aliquis *ex deſcendentibus noſtris*, *ex noſtro ſanguine* præſentari poterit ad tale beneficium pro familia erectum: ſi autem utatur verbis civilibus, v. g. provideatur aliquis *de familia*, *cognatione*, *conſanguinitate*, *ſtirpe*, Garc. *a n.* 39. putat non eſſe capacem, ſed Gonz. & Caſtr. *n.* 11. dicunt ſpectandum eſſe communem modum loquendi, & circumſtantias, ſicque admitti poſſe etiam ſpurium, ſi non cenſeatur per verba excludi: ſi tamen adſit legitimus, videtur præferendus, quamvis eſſet remotior, quia legitimitas cenſetur ſuperare omnem propinquitatem illegitimi, Gutt. Pereg. Rodriq. Caſtr. *n.* 13. contra Gonz. & Garc. *n.* 53.

326 §. 25. Patronus non poteſt ſeipſum præſentare, id enim in odium ambitionis prohibetur *c. Per noſtras*, *de Jurepatron.* Caſtr. *d.* 4. *p.* 7. *n.* 2. Barb. *de jure Eccl. l.* 3. *c.* 12. *n.* 193. Quod tenet in beneficiis etiam ſimplicibus, Corr. *l.* 4. *c.* 2. *n.* 16. Pirrh. *n.* 90. Poteſt tamen unus patronus præſentare alium Compatronum, & hic dicere, *Conſentio præſentationi de me factæ*, Lamb. Ricc. Az. Tuſch. Barb. Caſtr. n. 3. Unde ſi ſint tres patroni, quorum unus nominarit Titium, alter Compatronum, qui conſentiat, hic conſenſus facit, ut habeat duo vota: quod ſi nominatio fieret ſecreto, & tertius aliquis cum Compatrono haberet æqualia vota, poſſet patronus publicatis votis advertens ſe nominatum, revocare ſuum votum, & conſentiendo in ſeipſum facere plura pro ſe vota; non poſſet tamen per talem acceſſum facere pro ſe paritatem votorum, Lamb. Corr. ſupra.

327 §. 26. Nequidem per procuratorem a ſe delegatum ad præſentandum poteſt præſentari patronus, quia ſic præſentaret ſeipſum, cum delegatus agat nomine delegantis, Pariſ. Caſtrop. Pirrh. n. 89. contra Ricc. cujus opinionem Corr. n. 17. dicit eſſe contra innumeras Rotæ deciſiones, contra DD. omnium ſententiam & praxim: Excipiunt 1. Andr. & Pirrh. n. 91. niſi in delegatum tranſtulerit omnem poteſtatem nominandi, quem volet & judicarit aptiorem: quod magis valet, ſi omnes patroni conſtituerint procuratorem, hic enim poterit præſentare unum ex patronis, Corr. n. 21. Procurator tamen ipſe non poteſt præſentare ſeipſum, quia maneret locus ambitioni, Gonz. Lamb. Barb. Caſtr. Leur. *q.* 165. Si autem patronus libere, & abſque pacto renuntiet juri præſentandi, poteſt inſtituens eum vocare ad beneficium; item ſi inſtituens antecedenter patrono offerat beneficium, hic poterit conſentire, Abb. Vaſq. Leſſ. Barb. Caſtr. Pirrh. Leur. *q.* 164. *n.* 9.

328 §. 27. Patronus poteſt a Papa, aut ſi pauper ſit, & beneficium ſit ſimplex, etiam ab Ordinario per viam deprecationis obtinere beneficium, cum enim ei debeantur alimenta, ſic optime conſulitur ipſi, Abb. Lamb. Corr. Barb. n. 199. Pirrh. n. 91. Luca *d.* 45. *n.* 8. Leur. *q.* 164.

329 §. 28. Patronus poteſt filium ſuum præſentare, quia non cenſetur hic eſſe una cum illo perſona. Abb. Az. Barb. Corr. Caſtr. Pirrh. n. 92. Leur. *q.* 166. Item donatarius poteſt præſentare donantem jus patronatus, dummodo abſit ſuſpicio pacti & fraudis: debet tamen donatio eſſe in perpetuum facta cum conſenſu Epiſcopi, & cum abdicatione privativa omnis juris præſentandi, etiam cumulative, Lamb. Corr. Leur. *q.* 167.

An præſentatus per plures præſentationes poſſit proſequi ſingulas, dicetur n. 437.

330 *Q. 53. Quid præterea notandum ſit circa juſpatronatus, & Patronos?* R. ſeqq. §. 1. Jus patronatus eſt poteſtas nominandi, vel præſentandi Clericum ad beneficium Eccleſiaſticum vacans, ſive ſecundum Lott. *l.* 2. *q.* 3. *a n.* 22. eſt prærogativa certa conceſſa per Eccleſiam in retributionem temporalium pro conſtituendo beneficio Eccleſiaſtico elargitorum; fundans enim beneficium habet prærogativam honorificentiæ, ſuſtentationis (ſi ipſi & liberis deficiant alimenta) & poteſtatis præſentandi ad beneficium, Lott. & alii cum Leur. *p.* 2. *q.* 29. *&* 102. De illa honorificentia vide Leur. *a q.* 103. De alimentis autem *a q.* 105.

331 §. 2. Juſpatronatus dividitur in perſonale & reale, ſecundum dicta *l.* 3. *p.* 1. *a n.* 127. Etiam aliter dividitur in Eccleſiaſticum laicale & miſtum; tunc eſt *Eccleſiaſticum*, ſi beneficium fundetur ex bonis Eccleſiaſticis; *Laicale*, ſi ex bonis patrimonialibus vel aliis, de quibus fundans, licet ſit Eccleſiaſticus, libere poſſit diſponere, Garz. *p.* 5. *c.* 1. *a n.* 593. Corr. *l.* 4. *c.* 2. *a n.* 48. Nicol. *t.* 1. *d.* 5. §. 2. Leur, *q.* 15. *&* 16. *Miſtum* eſt, ſi proveniat titulo partim Eccleſiaſtico, partim laicali, ac competat patrono Eccleſiaſtico tum laico. Si neſciatur, ex quibus bonis Eccleſiaſticis fundarit beneficium, utendum eſt præſumptione, nam ſi jus præſentandi dederit ſuis hæredibus, conſanguineis, laico, debet cenſeri laicale, alias non potuiſſet illis donari, nec hi ab initio admiſſi fuiſſent ad præſentandum, Mandoſius, Gonz. Garz. n. 594. Lott. *quæſt.* 10. n. 2. Addunt Corr. & Nicol. §. 17. ſi laici ſint in poſſeſſione præſentandi, etiam præſumi laicale, niſi contrarium expreſſe probetur.

332 §. 3. *Cap. Si laicus*, *hoc tit. in* 6. ſtatuit Bonif. VIII. ut ſi laicus jus ſuum patronatus conferat Eccleſiæ, Collegio Clericorum, vel Monaſterio, cenſeatur Eccleſiaſticum: idem eſt, ſi conferat perſonæ Eccleſiaſticæ ratione dignitatis vel beneficii, cui annectit, Barb. *de jure Eccleſ. l.* 3. *c.* 12. *n.* 10. Lott. *n.* 6. Leur. *q.* 16. *n.* 9 Nicol. §. 4. Etiam tum eſt Eccleſiaſticum, ſi competat laicis utriuſque ſexus religioſe viventibus, Beguinis, Monialibus, Abbatiſſis, Communitati Tertiariorum *S. Franciſci*, Commendatoribus Ordinum militarium, etiam conjugatis, Barb. Garc. Lott. Leur. *n.* 11. Idem dicunt aliqui contra alios, ſi competat Confraternitatibus laicorum alicui Eccleſiæ affixis; ſi datum ſit laico ratione Eccleſiæ, v. g. quia eſt Proviſor; ſi competat hoſpitalium Adminiſtratoribus laicis; aut Collegiis inſtitutis pro ſuſtentatione egenorum, uti refert Leur. a n. 12. Hæc tamen & ſimilia cenſeri debent laicalia ad effectum derogationis & reſervationum. Et ſi quis fundans beneficium ex bonis laicalibus det juſpatronatus Eccleſiæ, expreſſe præſervans, ut ſit & maneat laicale, manet tale, Barb. *n.* 12. Lott. *n.* 5. Item ſi Clericus laicis fundatoribus ſucceſſerit, etiam manet laicale, Barb. *n.* 14. Corr. *n.* 54. *&* 58. Quod ſi beneficium fundatum ſit ex bonis Eccleſiaſticis; quamvis juſpatronatus illius tranſiret ad laicum, maneret Eccleſiaſticum, niſi hic acciperet titulo oneroſo, v. g. permutatione apud Papam, tum enim efficeretur laicale, Barb. *n.* 16. Pirrh. Leur. n. 6.

333 §. 4. Si ex tribus patronis duo ſint Eccleſiaſtici, Lott. n. 67. dicit jus patronatus eſſe Eccleſiaſticum, ſi duo laici, laicale: tum autem tantum vult dici miſtum, ſi æqualiter pertineat ad Eccleſiaſticos & laicos; ſed Caſtr. *t.* 13. *d.* 2. *p.* 2. *n.* 3. adhuc vocat miſtum, ſi patroni Eccleſiaſtici & laici concurrant, quamvis non æquali numero, tale autem juſpatronatus ſemper gaudet privilegiis laicalis, hinc excludit reſervationem, concurſum &c. Luca, Leur. *q.* 18. Quod tenet, etiamſi patroni inter ſe convenirent, ut hac vice præſentaret ſolus Eccleſiaſticus, poſtea ſolus laicus, tum enim, quando præſentaret Eccleſiaſticus, non poſſet alternare Papa, Lott. n. 98. Leur. *q.* 19. contra Garc. Vide dicenda n. 480. *&* 515. *&* 516.

334 §. 5. Jus patronatus aliter dividitur in *Hæreditarium*, quod tranſit ad quoſcumque hæredes etiam extraneos: poteſtque illud ſibi reſervare hæres, ſi teſtator juſſerit erigi beneficium, Nicol. §. 18. *Gentilitium*, ſi fundator voluerit pertinere ad gentem ſeu familiam aliquam, quæ ſi emoriatur, redit ad hæredes; in dubio autem ſemper cenſetur hæreditarium. *Miſtum* ſi fundator in eo, qui debet providere, exegerit, ut eſſet non tantum hæres, ſed etiam de certa familia: poteſtque jus patronatus ſemel conſtitutum, ſi fundator ipſemet petat, per Epiſcopum mutari de hæreditario in gentilitium vel miſtum, & contra, Lott. *q.* 11. *&* 47. Leur. *q.* 20. *& ſeqq.*

335 §. 6. Juſpatronatus ex communi juris diſpoſitione acquiritur, 1. Per fundationem Eccleſiæ ſive per conceſſionem fundi, in quo ædificatur. Leur. *q.* 39. 2. Per liberam Eccleſiæ ædificationem aut plane deſtructæ reædificationem, itaut nova conſecratione egeat, Leur. *q.* 40. 3. Per donationem, ſive per aſſignationem redituum ſufficientium pro ſuſtentando Rectore ſeu Miniſtris, & pro luminaribus, etiamſi Eccleſia jam fuerit antecedenter ædificata & conſecrata, Leur. *q.* 30. 42. *&* 43. Nec opus eſt, ut hi ſibi expreſſe reſervarint jus patronatus, cum id habeatur ex diſpoſitione juris, niſi tamen recuſarint, Garc. Caſtr. Lott. Corr. Leur. *q.* 35. Requiritur tamen Epiſcopi, & ſi Epiſcopus fundet, ædificet aut reædificet vel dotet, Papæ conſenſus, Az. Barboſ. Caſtr. Leur. *q.* 36. *&* 37.

336 §. 7. Si unus fundavit, alter ædificavit, tertius dotavit Eccleſiam, quamvis unus plus, alter minus contulerit, omnes tres habent jus patronatus. Si duo fundarunt, uterque eſt patronus, ſed habent unum tantum votum comparatione ædificantis & dotantis, Leur. *q.* 31. Non poteſt autem fundans aut ædificans habere juſpatronatus, niſi ſequatur dotatio, imo Eccleſia abſque dote ædificari non debet, aut ſaltem non conſecrari, Az. Barb. Leur. *q.* 40. *n.* 5.

337 §. 8. Si Clericus ex redditibus ſui beneficii ædificavit Eccleſiam, habet juſpatronatus, quamdiu vivit; poſt ejus mortem, ſi Eccleſia non ſit Collegiata, habet ſucceſſor in beneficio; ſi ſit Collegiata, habet Collegium Clericorum, Leur. *q.* 40. *n.* 2. Quod ſi Eccleſia fuit plane deſtructa, quamvis reædificetur ex eadem materia, videtur deſinere jus primi ædificatoris; ſi tamen tota tantum per partes fuit reædificata, manet jus primi, Pirrh. Leur. *n.* 3.

338 §. 9. Ædificans Eccleſiam in fundo meo, me invito, acquirit quidem jus patronatus, ſed ego propria auctoritate deſtruere poſſum, vel occupare Eccleſiam, ſi necdum ſit conſecrata; ſi autem ſit conſecrata, tenetur ipſe mihi ſolvere pretium fundi. Pirrh. Leur. *q.* 41.

339 §. 10. Per augmentum dotis non acquiritur jus patronatus, cum per hoc ſit tantum benefactor, niſi dos prior periiſſet aut facta fuiſſet incongrua, & augens exprimeret ſe novam dotem facere, Lott. Leur. *q.* 44. *Dixi* autem *n.* 293. ſi aliqua Eccleſia dividatur in duas, Rectorem antiquæ, ſi de antiqua contulit ad dotem novæ, habere jus patronatus reſpectu novæ.

340 §. 11. Juſpatronatus poteſt acquiri etiam per privilegium, ſi a Papa concedatur alicui ob merita in Rempub. Chriſtianam, vel ob augmentum dotis, Az. Caſtr. Lott. *q.* 7. *n.* 20. Leur. *q.* 45. Non poteſt tamen hoc concedere Epiſcopus, quia non poteſt gravare beneficium, Garc. *c.* 9. *n.* 128. Corr. *c.* 5. *n.* 24. Leur. *q.* 46. Similiter jure antiquo poſſet juſpatronatus etiam a laico acquiri per præſcriptionem, contra Eccleſiam ſpatio 40. annorum cum titulo, vel tempore immemoriali ſine titulo, contra alium autem laicum ſpatio 10. inter præſentes, & inter abſentes 20. annorum, ſed jure novo *Trid.* videtur aliter loquendum, uti dicetur *n.* 354. Quomodo autem præſcribatur libertas a jure patronatus explicat Leur. *q.* 120. *n.* 6.

341 §. 12. Juſpatronatus poteſt ab uno ad alterum tranſire, 1. Succeſſione per hæreditatem, vel teſtamentum, 2. Donatione. 3. Permutatione. 4. Venditione, uti jam explicabitur.

342 §. 13. Si fundator reſervavit ſibi juſpatronatus, tranſit ad ejus hæredes: ſi donarit Titio, tranſit ad hæredes Titii, etiam extraneos & etiam ad feminas; Caſtr. *p.* 4. *n.* 2. quod fit etiam ſine conſenſu Epiſcopi ſaltem ordinarie, de quo vide Leur. *q.* 57. hinc ſi Titius inſtituat Monaſterium in hæredem ſuum, tranſit ad Monaſterium, Lott. *q.* 11. *n.* 26. Si tamen juſpatronatus eſſet conſtitutum in ſanguine, Monaſterium haberet tantum ad vitam Religioſi, tumque rediret ad conſanguineos defuncti, Garz. Tamb. Pirrh. Leur. *q.* 56. Quod ſi v. g. tres filii ſint hæredes, ſingulis competit æqualiter, Az. *p.* 2. *l.* 6. *c.* 20. *q.* 9. horum autem filiis non competit in capita, ſed in ſtirpes, Barb. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 72. *n.* 70. Vide Leur. *q.* 49.

343 §. 14. Covar. Bald. Lott. n. 37. negant juſpatronatus tranſire ad fideicommiſſarium, vel uſufructuarium univerſalem, quia non ſunt hæredes; contradicunt Mol. Zoeſ. Corr. n. 3. quia hæreditas ad illos tranſit; ſed melius diſtinguit Caſtr. *n.* 5. negans de jurepatronatus perſonali, quia adhæret perſonæ hæredis, affirmans de reali, quod adhæret rei hæreditariæ. Vide Leur. *q.* 50.

344 §. 15. Si creditori detur in pignus, vel in depoſitum hæreditas bonorum, juſpatronatus, etiam reale, manet apud debitorem, quia ad præſentandum requiritur poſſeſſio juriſpatronatus, creditor autem non acquirit poſſeſſionem pignoris, vel depoſiti, ſed nudam detentionem, Barb. *de jure Eccl. l.* 3. *c.* 12. *a n.* 236. Caſtr. *n.* 14. Leur. *q.* 51. An tranſeat in conductorem, dictum eſt *l.* 3. *p.* 1. *n.* 31. Communis autem ſententia habet cum Leur. *q.* 54. quod tranſeat ad emphyteutam & vaſſallum. Similiter tranſire ad ſequeſtrum bonorum, quibus annexum eſt, ſi ſequeſter ille ſit capax, docent Garz. *c.* 6. *n.* 1. Barb. 233. quod dicunt Gutt. Lamb. Caſtr. *p.* 28. *n.* 5. etiam de ſequeſtro dignitatis vel beneficii, quia ſequeſter adminiſtrat omnia nomine Judicis & Superioris, qui tum deberet præſentare; ſed alii reſtringunt ad ſolum ſequeſtrum de conſenſu partium conſtitutum. Vide Leur. *q.* 53. Quod ſi bona Titii addicantur fiſco, juſpatronatus

natus reale tranſit ad fiſcum, perſonale autem ad filium, vel hæredes Titii, Leur. *q.* 55.

345 §. 16. Si in jurepatronatus gentilitio fundator dixerit: *Hoc juſpatronatus reſervo mihi & meis deſcendentibus*, intelliguntur in recta linea procreati ab ipſis; ſi dixerit, *mihi meiſque agnatis*, intelliguntur poſiti in linea etiam tranſverſa, etiam fœminæ, ſalva ſemper prerogativa propinquioris gradus, Lot. *a n.* 49. Leur. *q.* 59. Illegitimi autem etiam veniunt nomine conſanguineorum; ſæpe tamen præſumi poteſt fundatorem voluiſſe legitimos præferri illegitimis, Lott. *n.* 150. Leur. *q.* 61. Vide dicta *n.* 325.

346 §. 17. Poteſt quis ſine conſenſu Epiſcopi donare juſpatronatus Eccleſiæ, Monaſterio, loco religioſo, Clerico nomine dignitatis ſuæ, non tamen laico aut Clerico tanquam perſonæ privatæ, ſed ad hoc requiritur conſenſus Epiſcopi, Az. Barb. Corr. *a n.* 8. Caſtr. *p.* 4. *a n.* 16. Leur. *q.* 62. Poteſtque parens tale jus donare, cui filiorum volet, aut etiam extraneo, ſi illud habebat ex bonis liberis ſeu non ſpectantibus ad filiorum legitimam, Caſtr. *n.* 8. Leur. *q.* 64. Si autem donet extraneo, putant Gonz. Lott. Corr. *n.* 16. non cenſeri excluſiſſe ſeipſum, aut hæredes ſuos, ſed hos retenturos cumulative cum illo: attamen juſpatronatus ſemel unitum in una perſona, non poteſt dividi in plures, quia cenſeretur induci major ſervitus Eccleſiæ vel beneficio, Lott. Leur. *q.* 65.

347 §. 18. Juſpatronatus perſonale poteſt etiam propria auctoritate permutari per ſe & ratione ſui cum alia re ſpirituali, quia excepta materia beneficiaria non prohibentur permutationes rerum ſpiritualium, ſecundum dicta *l.* 3. *p.* 1. *n.* 114. Juſpatronatus reale per accidens permutari poteſt cum re temporali, ſi res, cui adhæret, permutetur: tum enim acceſſorie cum ea tranſit, Az. Caſtr. *n.* 9. Corr. *n.* 7. Leur. *q.* 66. & quomodo ſimiliter vendi poſſit cum re vendita, etiam diximus *l.* 3. *p.* 1. *n.* 128. nec ad hoc requiritur conſenſus Epiſcopi, Corr. *n.* 20. Poſſetque etiam vendens Caſtrum reſervari ſibi juſpatronatus ſeparabiliter annexum, Lott. *q.* 9. *n.* 47.

348 §. 19. Sive juſpatronatus ſit aliquid in ſe ſpirituale, ſive tantum annexum ſpirituali, tamen eſt materia ſimoniæ, nec ratione ſui vendi aut emi poteſt, ut dixi *l.* 3. *p.* 1. *a n.* 127. Nec de illo jurepatronatus cognoſcere poteſt Judex laicus, *c. Quanto, de judiciis*, Lott. *n.* 30. Corr. *c.* 2. *n.* 52. Leur. *q.* 26. eſt enim introductum per Eccleſiam, & ex gratia, ideoque de illo vult cognoſcere ſola Eccleſia, quia reputatur ſemper tanquam gratia, Lott. Leur. *q.* 28.

349 §. 20. Juſpatronatus non poteſt competere infideli, quamvis Eccleſiam ædificaret aut emeret caſtrum, cui annexum eſt, Caſtr. *n.* 19. Similiter nec hæretico, Lott. *q.* 14. *n.* 18. Competere tamen poteſt infanti, pro quo præſentare poteſt tutor, Caſtr. n. 21. Poteſtque pupillus ſeptennio major ipſemet præſentare, Garz. *c.* 9. *n.* 186. expedit tamen fieri per tutorem: nec requiri conſenſum pupilli docent alii contra alios: addunt etiam non requiri conſenſum filii impuberis, ſi pro eo præſentet pater: ſi tamen præſentet curator vel pater puberis, requiritur hujus conſenſus, quamvis ſit minorennis, quia non ita amplius regunt perſonam, ſaltem quoad ſpiritualia jura, ſed tantum adminiſtrant bona, Garz. *n.* 196. Caſtr. *n.* 22. qui excipit, niſi patronatus competeret filio ob bona adventitia, quorum uſumfructum habet pater. Vide Leur. *q.* 71. & 72.

250 §. 21. Fœmina capax eſt juriſpatronatus, *c. ult. de conceſſ. præb.* Hinc ad eam tranſit, ſi ſit hæreditarium vel pro conſanguineis, Garz. *a n.* 144. Quando competit uxori, ſi ſit perſonale aut reale ratione paraphernalium vel propriorum, non competit marito; ſi ſit reale ratione bonorum, quæ æſtimata, & velut empta, ſint data in dotem, competit marito, Caſtr. *a n.* 27. Vide Leur. *q.* 73.

351 §. 22. Illegitimus tam ſpurius quam naturalis capax eſt juriſpatronatus: item irregularis, cum non ſit beneficium, nec requirat Clericatum, Az. Caſtr. *n.* 24. Leur. *q.* 74. Excommunicatus major non amittit illud; imo poteſt Epiſcopus conſentire, ut, ſi ſit toleratus, etiam acquirat, v. g. ædificando Eccleſiam, ſed prohibetur illius uſus, donec abſolvatur, ſi tamen præſentet, poteſt Epiſcopus admittere, quamvis non teneatur, *Suar. Pirrh.* Quod ſi ſit vitandus, invalide præſentat, ſaltem ſi ſit Eccleſiaſticus, Barb. *de jur. Eccl. l.* 3. *c.* 12. *n.* 162. Putantque *Turr. & Hurt.* idem eſſe, quamvis eſſet laicus, quia debet conferre jus ad rem: ergo debet habere juriſdictionem aliquam, qua privatus eſt excommunicatus vitandus; ſed Covar. Villal. Cornejo, Dian. *p.* 5. *t.* 9. *reſ.* 105. dicunt valide præſentare, quamvis admittere non debeat Epiſcopus, ne communicet cum illo: ſi tamen non ſit in culpabili mora petendæ abſolutionis, tempus ei non currit. Vide Leur. *q.* 75.

352 §. 23. Quamvis alicui reipſa non competat juſpatronatus, ſi tamen bona fide poſſideat, poteſt, etiam poſt motam litem circa petitorium, præſentare. Ab. Az. Caſtr. n. 25. Et poſtea quando apparet non habuiſſe jus, non poteſt annullari inſtitutio, Ab. Laym. Garz. *c.* 5. *n.* 4. & 45. Caſtr. Corr. *l.* 1. *c.* 6. *n.* 360. Pirrh. *n.* 76. & 83. Leur. *q.* 76. Si tamen defectus innoteſcat ante inſtitutionem, hæc fieri non debet, Caſtr. *p.* 28. *n.* 2. dixerat tamen *p.* 4. *n.* 26. cum *Lop.* & aliis, ſi poſt præſentationem poſſeſſio fiat ſolummodo dubia, probabile eſſe, quod inſtitutio fieri poſſit, eo quod videatur prævalere bonum Eccleſiæ nolentis beneficia diu vacare. E contra ſi adſit mala fides, invalide præſentat, *cap. Conſultationibus* 19. *de Jurep.* Tenent autem dicta de poſſeſſore bonæ fidei, licet nunquam ante præſentarit, quia ſufficit quaſi poſſeſſio defuncti anteceſſoris abſque nova apprehenſione ſeu exercitio Garz. *n.* 9. & 37. Corr. *c.* 4. *n.* 39. quamvis *n.* 17. cum Luca *in ſumma Juriſp. n.* 85. dicat hæredem non eſſe in poſſeſſione præſentandi, ſi ipſemet nunquam præſentarit, niſi juſpatronatus eſſet annexum officio, tum enim poſſeſſio tranſit in ſucceſſorem, Leur. *q.* 58.

353 §. 24. Quomodo contra Eccleſiam aut alium Patronum probari poſſit juſpatronatus aut poſſeſſio præſentandi tam Communitatum quam Potentium, & Privatorum, videri poſſunt Trid. *ſ.* 25. *c.* 9. *de Ref.* Barb. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 72. Caſtr. *d.* 2. *p.* 3. Lott. *quæſt.* 7. & *ſeqq.* Leur. *quæſt.* 78. & *ſeqq.* Quomodo autem patronus non debeat ſe immiſcere in res temporales Eccleſiæ uſurpandas vel curandas, nec aliquid temporale exigere ab Eccleſia vel præſentatis, vide Leur. *quæſt.* 95. 100. & 101. Quid vero poſſit circa inſtituendos vel deſtruendos Miniſtros Eccleſiæ, item circa electiones Prælatorum, explicat Leur. *quæſt.* 96. & 97.

§. 25. Juſpatronatus contra Eccleſiam, quæ ſecundum pro- 354
priam inſtitutionem deberet eſſe libera, præſcribitur tempore immemoriali, ſi allegari poſſit titulus: putant quidem aliqui non eſſe opus, ut tanto tempore poſſidens alleget titulum, quia ipſa tanti temporis continuata poſſeſſio non tantum inducit præſumptionem tituli vel accepti privilegii, ſed reipſa videtur jus tribuere, uti tenent Gl. Abb. Cov. Mol. *de juſt. d.* 5. *n.* 8. Laym. *l.* 3. *t.* 1. *c.* 8. *n.* 14. & 15. Haun. *de Juſt. T.* 2. *t.* 5. *c.* 2. *controv.* 4. *n.* 319. & diximus *l.* 3. *p.* 2. *n.* 543. verum quoad juſpatronatus, jus poſitivum Trid. *ſ.* 25. *c.* 9. videtur obſtare, ubi expreſſe ſtatuit, *Ut titulus juſpatronatus ſit ex fundatione, vel donatione, qui ex authentico documento, & aliis jure requiſitis oſtendatur, ſive etiam ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum curſum, qui hominum memoriam excedat, aliaſve ſecundum juris diſpoſitionem: in iis vero perſonis, ſeu Communitatibus vel Univerſitatibus, in quibus id jus plerumque ex uſurpatione potius quæſitum præſumi ſolet, plenior & exactior probatio ad docendum titulum requiratur, nec immemorialis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quam ſi præter reliqua ad eadem neceſſaria, præſentationes etiam continuatæ non minori ſaltem, quam quinquaginta annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probentur.* Et propterea docent Caſtr. *p.* 2. *a n.* 12. Lott. Leur. *q.* 47. ſolam probationem immemorialem hic non ſufficere.

§. 26. Conſenſus Patroni ex honeſtate tantum requiritur ad 355
alienationem dotis Eccleſiæ: & quamvis requiri debeat, tamen ſi renuat, poteſt ob magnum bonum Eccleſiæ eo invito fieri aliqua mutatio, vel imminutio Beneficii: non poteſt tamen beneficiatus ob crimen privatus reſtitui Beneficio ſine nova præſentatione Patroni, nec Eccleſia patronata erigi in Collegiatam; nec Beneficium patronatum uniri cum amiſſione juris præſentandi. Vide Leur. *q.* 108.

§. 27. Epiſcopus invalide inſtituit aliquem independenter a 356
voluntate patroni, niſi hic reſciens cenſeatur velle cedere juri ſuo, Caſtropal. *p.* 9. *num.* 5. Barb. *de jure Eccl. l.* 3. *cap.* 12. *num.* 163. Lott. *quæſt.* 14. *a num.* 62. Leur. *quæſt.* 109. & 181. Qualis autem requiratur Patronorum conſenſus, ſi plures præſentent, dictum eſt *a num.* 311. & 364. dicetur, quid poſſit inſtituens, ſi plures æqualibus votis præſententur. Debet autem Patronis relinqui libertas præſentandi, quem volent, & qui ideo ipſis aut conſanguineis inferunt moleſtias, quia hunc vel illum non præſentarint, ipſo facto incurrunt excommunicationem, *c. Sciant, de elect. in* 6. Laym. *ad dictum cap.* Leur. *quæſt.* 110.

§. 28. Papa poſſet valide ſine cauſa, & cum cauſa licite de- 357
rogare juri patronatus, etiam laicali, ac Beneficia conferre, cui vellet, invitis Patronis, quia conceſſit libere, non abdicando jus contraveniendi, Caſtr. *p.* 10. & 13. maxime cum conceſſerit principaliter ob bonum Eccleſiæ: id tamen ordinarie non facit, ne deterreat a fundationibus, imo in reſignationibus & permutationibus vult adjici, *de conſenſu Patroni* facit tamen tum, ſi Beneficium vacet in Curia, aut Patroni impediantur præſentare ob litem in Curia. Nuntius Apoſtolicus non poteſt derogare juri patronatus laicali, quod ex fundatione, vel dotatione competit, ſed tantum Eccleſiaſtico, vel illi laicali, quod competit per præſcriptionem vel ex mero privilegio. Epiſcopus nec Eccleſiaſtico, nec laicali derogare poteſt. Vide Leur. *quæſt.* 112. & 113. Quid autem requiratur ut Papa cenſeatur velle derogare juri patronatus, explicat Leur. *q.* 119. Vide dicenda a n. 469.

§. 29. Juſpatronatus ceſſat, 1. Per remiſſionem hujus juris. 358
2. Extincta familia, cui erat affixum. 3. Si Eccleſia penitus deſtruatur, ſine ſpe reædificationis. 4. Si Patronus conſentiat, ut Beneficium uniatur Monaſterio. 5. Per ſententiam, in pœnam delicti. 6. Per præſcriptionem. 7. Si Patronus labatur in hæreſim. 8. Per occiſionem vel mutilationem Clerici Eccleſiæ patronatæ. 9. Per ſimoniam in ceſſione ejus commiſſam. 10. Si patronus ſe ingerat in perceptionem fructuum, aut uſurpet bona Beneficii. 11. Si ingratus ſit Eccleſiæ. 12. Per non uſum longi temporis. Vide Leur. *q.* 120. Hæc & alia plura videri poſſunt fuſius deducta apud *Pign. t.* 9. conſult. 88.

Q. 54. *Quid addendum ſit circa inſtitutionem?* R. ſeqq. 359

§. 1. Inſtitutio alia dicitur *collatoria* tituli, per quam datur jus in Beneficio, poteſtque fieri ab inferiore, quam ſit Epiſcopus; alia *auctorizabilis*, quæ reſpondet Beneficio curato, & fit ab Epiſcopo, vel ejus Vicario, per quam ſimul datur juriſdictio fori pœnitentialis, & auctoritas exercendi curam animarum, Leur. *p.* 2. *q.* 7. Poteſt tamen etiam quandoque fieri, v. g. ab Abbate vel Monaſterio aliquo ex conceſſione Papæ, vel Epiſcopi, Lott. *l.* 2. *q.* 12. *a n.* 6. Leur. *q.* 718. Item alia eſt *verbalis*, per quam voce vel ſcripto confertur jus Beneficii: alia *realis*; per quam fit inductio in poſſeſſionem: neque ad inſtitutionem opus eſt ſcriptura aut alia cæremonia, quamvis expediat ſcripto fieri, etiam interventu Notarii & duorum teſtium. Quare ſi duo ſint inſtituentes, debent ambo ſubſcribere. *Corr.* Si ei addatur v. g. impoſitio bireti, erit ſimul inveſtitura. Leur. *q.* 186.

§. 2. Nemo poteſt ſeipſum inſtituere, & de jure communi 360
ſpectat ad Epiſcopum præſentatos inſtituere in omnibus Beneficiis ſuæ Diœceſis, *c. Ex frequentibus, De inſtit.* Nec opus eſt eſſe conſecratum, cum non ſit actus Ordinis, Lott. *q.* 2. *n.* 9. Sede

vacan-

vacante ſpectat ad Capitulum, Cor. ſi tamen ſint plures præſentati, poteſtas hic gratificandi videtur reſervata Epiſcopo ſucceſſori per cap. *Cum autem*, de Jurep. Lott. *num.* 34. Poteſt etiam Vicarius Epiſcopi inſtituere, quia ratione officii generatim commiſſi poteſt expedire ea, quæ ſunt juſtitiæ & neceſſitatis, Azor. Laym. cap. *Cum in generali*, De offic. Vicar. num. 9. Garc. *p.* 5. *cap.* 8. *a num.* 84. aſſerens idem, quamvis in concurſu plurium præſentatorum eſſet locus gratificationi; & idem eſt de Vicario Capituli, Sede vacante, Garc. *cap.* 7. *n.* 28. niſi Capitulum ſibi reſervarit.

361 §. 3. Etiam aliis Eccleſiaſticis competere poteſt inſtitutio ex fundatione, donatione, privilegio, præſcriptione, conſuetudine, ſtatuto, &c. *p.* 1. *lib.* 5. *cap.* 19. Corr. *lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 2. Lott. *quæſt.* 12. Barb. *de offic. Epiſc. alleg.* 72. *num.* 176. Poteſtque etiam per fundationem vel ſtatutum reſervari Papæ, Corr. *num.* 26. & *cap.* 3. *n.* 21. *Nec obſtat*, quod Trid. *ſeſſ.* 14. *cap.* 12. *de Refor.* dicat, in caſu fundationis aut donationis etiam a laico factæ: *Inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſervetur*, *nam* intelligitur, niſi Epiſcopus conſenſerit, unde tantum vult *Trid.* non poſſe excludi Epiſcopum, ſi inſtitutionem velit, cum ad eum de jure communi ſpectet: non negatur autem poſſe eum cedere juri ſuo, Luca ad Trid. *d.* 11. *num.* 27. Et ita exponi debent Barb. *de jure Eccl. lib.* 3. *cap.* 12. *num.* 208. & Corr. *cap.* 3. *num.* 27. quando dicunt nunc poſt *Trid.* id amplius fieri non poſſe, niſi Epiſcopus approbet fundationem aliter factam; ſi enim nolit ſibi reſervari jus inſtituendi, poteſt donare, relinquere, aut veluti committere alteri perſonæ Eccleſiaſticæ, *Cap. Cum veniſſent h. t.* Ac merito debet talis fundatio admitti, tum quia præjudicat Epiſcopo, cum libere cedat, ſitque illi melius ſic poſſe cedere, ſi velit; tum etiam quia hoc favet fundatoribus, quia magis alliciuntur, ſi eorum libertati ſubſint ejuſmodi conditiones, etiam contra jus commune, uti ſubeſſe dicemus num. 808.

362 §. 4. Ex commiſſione Prælatorum poſſunt inſtituere etiam Abbatiſſæ aut Prioriſſæ, Sylv. Azor. Laym. Item mere laici, ſed tantum ex privilegio Apoſtolico, Laym. Corr. *cap.* 7. *num.* 28. Et cum ſit jus ſpirituale, a laico de ſe poſſideri nequit, conſequenter nec præſcribi. Dian. *p.* 3. *t.* 1. *R.* 65. Si tamen eſſet poſſeſſio immemorialis, præſumi poſſet privilegium, ac valeret bona fide facta inſtitutio, quamvis reipſa ab initio non fuiſſet jus, Lamb. Corr. *cap.* 4. *num.* 11. V. Leur. *quæſt.* 109. & *ſeqq.* In praxi autem ſuadetur inſtitutio a laico, ſaltem poſt elapſum tempus inſtituendi, ut petat collationem a Superiore Eccleſiaſtico, ne fiat intruſus, Leſſ. in auct. v. *Beneficium*, *caſ.* 6. An inſtitutus a pluribus poſſit proſequi inſtitutionem, quam voluerit, dicetur *num.* 437.

363 §. 7. Si eidem competat præſentatio, & inſtitutio, prius fieri deberet præſentatio, poſtea inſtitutio, niſi utraque conveniret ex diverſo jure, ut pluribus explicant Corr. *cap.* 7. *num.* 20. & Leur. *quæſt.* 184. Et qualecumque ſit Beneficium, debent inſtituendi prius ab Ordinariis examinari, an idonei ſint, cap. *Ex frequentibus h. t. Trid. ſeſſ.* 7. *cap.* 13. *de Refor.* Garc. *p.* 9. *cap.* 3. *num.* 5. Quod maxime valet de Beneficio curato *Trid. ſeſſ.* 24. *cap.* 18. ſed circa ſimplicia non eſt ubique praxis. Vide dicenda *num.* 385. Quoad curata autem prærequiritur approbatio, Azor. ſupra, Laym. ad cap. *Cum ſatis, de offic.* Archid. Leur. *quæſt.* 185.

364 §. 6. Inſtituens poteſt gratificari, quando duo ab eodem præſentati ſunt æque digni, cap. *Cum autem*, de Jurepat. Idem dicunt Leſſ. *lib.* 2. *cap.* 34. *num.* 33. Caſtrop. *t.* 13. *d.* 2. *p.* 9. *num.* 1. Corr. *lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 56. Lott. *lib.* 2. *quæſt.* 51. *num.* 47. Si quis æquali numero ſuffragiorum ſit præſentatus a pluribus, ſed contradicit Pirrh. de Jurep. *num.* 100. niſi ſinguli juraſſent ſe non præſentaturos alium, quia neutra præſentatio videtur eſſe valida: cum neutra ſit a majori numero Patronorum: in eo autem caſu licere Epiſcopo inſtituere tertium non præſentatum, docent Sylv. Azor. Vaſq. quorum ſententiam Leſſ. putat probabilem, ſed probabilius contradicunt alii cum Caſtrop. *num.* 4. & Pirh. docentes eſſe monendos, ut intra terminum præfixum magis conſentiant in unum; ſi autem ſtent prioribus votis, poteſt Epiſcopus gratificari uni; imo poteſt inſtituere tertium, ſi neutrum ex præſentatis poſſit præeligere, abſque atroci ſcandalo facti, Lott. *quæſt.* 6. *num.* 27. Vide Leur. *quæſt.* 193. & 194.

365 §. 7. Si præſentetur habens Beneficium incompatibile cum eo, ad quod præſentatur, inſtitui non poteſt, niſi dimiſerit, aut a S. Sede ſit diſpenſatus, Corr. *num.* 28. Leur. *quæſt.* 196. Intellige, ſi cogitarit cum primo retinere ſecundum: nam ſi intendat dimittere ob vacationem primi per obtentionem ſecundi, nil obſtat, cur inſtitui non poſſit.

366 §. 8. Inſtitutionis executio ſuſpenditur; ſi proceſſum ſit & appellatum judicialiter Lott. Leur. *quæſt.* 180. Eſt autem irrita, ſi fiat inſcio aut invito Patrono, ſecundum dicta *num.* 356. De cetero poteſt inſtitutio fieri extra diœceſim, vel territorium inſtituentis cum ſit actus voluntarius & extrajudicialis, Garc. Gonz. Caſtrop. Leur. *quæſt.* 183. Et ideo etiam fieri poteſt diebus feſtivis, Lott. Leur. *quæſt.* 190.

367 §. 9. Jus commune nullum præfixit tempus ad inſtituendum, Abb. Corr. *cap.* 7. *num.* 11. Lott. *quæſt.* 13. *num.* 59. Semeſtre videtur concedere Caſtrop. *p.* 5. *num.* 8. quamvis alii dicant ſtatim debere fieri, eſt enim debita, ſi conſtet. 1. de vacatione Beneficii. 2. de exiſtentia juriſpatronatus. 3. de habilitate præſentati. 4. de præſentatione facta in tempore. Debetque horum examen præmitti, ac ſub pœna nullitatis publicari edictum, ubi id moris eſt, quo citentur omnes, quorum intereſt, aſſignato termino peremptorio, Corr. *cap.* 3. *a n.* 28. Lott. *a num.* 19. & 57. Garc. *p.* 9. *cap.* 4. *num.* 1. Quod ſi hæc nimium differantur, non ideo poteſt præſentatus ſe ingerere in Beneficium, uti *num.* 368. dicetur, ſed debet conqueri apud Superiorem, qui poterit præfigere terminum, quem ſi ille monitus negligat, poterit hic inſtituere, Lott. *a n.* 65. Corr. *n.* 12. V. Leur. *quæſt.* 177. Notant autem Garc. & Caſtrop. *d.* 3. *p.* 5. *n.* 8. id non fieri vi devolutionis, ſed ut tollatur impedimentum. Addit Caſtrop. *p.* 4. *num.* 10. fieri non debere inſtitutionem durante tempore conceſſo ad præſentandum, tum quia laicus interea poteſt variare, tum maxime quia poſſet alius interea prætendere & probare jus præſentandi. Vid. Leur. *quæſt.* 189. Nec fieri debet ante elapſum terminum edicti, ubi conſuetudo eſt illud publicandi, idque ſub pœna nullitatis: quod ſi præmiſſo edicto fiat inſtitutio etiam per Patronum putativum, ſuſtineri debet, Garc. Corr. Lott. Leur. *quæſt.* 192. Poteſt autem fieri inſtitutio etiam poſt obitum præſentantis, Vivian. Corr. Leur. *quæſt.* 190.

§. 10. Si præſentatus ſe in adminiſtrationem ingerat ante in- 368
ſtitutionem, docent Mareſch. Mant. Lott. A. Tambur. Cor. *cap.* 7. *a num.* 13. illum privari omni jure quæſito & incidere in pœnas ſtatutas cap. *Avaritiæ*, de Elect. in 6. Admittunt hoc Gemin. & Pirh. de præſentato ad dignitatem: ſed de omnibus negat Paſſ. quia lex loquitur de electo: pœnalia autem non ſunt extendenda. V. Leur. *quæſt.* 430. *num.* 6.

Q. 55. *Quid circa collationem ſit addendum?* Reſp. ſeqq. 369

§. 1. Epiſcopus eſt inter collatores ordinarios primus, utpote cui de jure communi competit conferre omnia beneficia ſuæ diœceſis, cap. *Omnes Baſilicæ*, cap. *Nullus omnino*, 16. *quæſt.* 7. cap. *Conquerente* 16. *de offic. Jud. ord.* cap. *Ex frequentibus*, de Inſtit. poteſtque hoc facere Epiſcopus ante ſuam inſtallationem, vel inductionem in poſſeſſionem, ſi non ſit proviſus a Papa: non poteſt tamen alteri, quam Vicario ſuo generali committere poteſtatem conferendi, Rebuff. Covar. *p.* 5. *cap.* 8. *num.* 119. V. Leur. *p.* 2. *quæſt.* 664.

§. 2. Ordinarius collator hic vocatur quiſquis jure proprio be- 370
neficium confert, ſive ſit Epiſcopus, ſive non; ſive jus illud habeat a jure communi, ſive ex conſuetudine, præſcriptione vel privilegio, cap. *Ordinarii, de offic. ordin. in* 6. Caſtrop. *t.* 13. *d.* 2. *p.* 27. *num.* 1. Luca *de benef. d.* 31. *num.* 15.

§. 3. Mere laici ſunt incapaces conferendi beneficia, cap. *Si* 371
quis deinceps, cap. *Per laicos*, cap. *laicos*, cap. *laicis*, 16. *quæſt.* 7. itaut nequidem per conſuetudinem immemorialem vel præſcriptionem obtinere poſſint; quia qui jus non poteſt poſſidere, etiam non poteſt præſcribere, Reg. 3. juris in 6. laici autem jus illud ſpirituale poſſidere non poſſunt; poſſunt tamen laici, etiam fœminæ obtinere jus conferendi per privilegum Papæ, quod præſumetur in probatione temporis immemorabilis, ſed tum non tam ipſi conferrent, quam Papa, vel Epiſcopus ad eorum nominationem: non tamen ideo habent jus petendi remotionem a beneficio. V. Leur. *quæſt.* 726.

§. 4. Excommunicatus non toleratus conferre non poteſt, cap. 372
unic. *Ne Sede vacante*, in 6. Caſtr. *num.* 12. Lott. *lib.* 2. *quæſt.* 41. *num.* 15. & 21. Toleratus, quamvis ſit notorius, valide confert, *Extrav.* Martini V. Ad evitanda, Covar. Suar. Sair. Gom. Leur. *quæſt.* 728. contra Garc. *cap.* 4. *num.* 313. Putat tamen Luca *d.* 23. *num.* 22. quod cenſura ſuſpenſionis, quamvis ſit minor, tollat, vel impediat jus conferendi.

§. 5. Capax juris conferendi, ſi bona fide ſit in poſſeſſione, 373
confert valide & licite, quamvis forte careat jure, cap. *Cum Eccleſia ſutrina*, cap. *Cum olim, de cauſ. poſſ. & prop.* Garc. Caſtr. Lott. *quæſt.* 45. *num.* 2. Quod tenet, etiamſi alius antea fuiſſet in poſſeſſione, dummodo ipſe ultimo poſſideat, Lott. *quæſt.* 34. *a num.* 26. Item ſi ſit in poſſeſſione rei, cui jus conferendi eſt annexum, licet nunquam contulerit, Caſtr. *p.* 28. *num.* 1. Garc. *cap.* 5. *a num.* 9. Item ſi ſit hæres vel ſucceſſor in eo, propter quod anteceſſor poſſedit jus conferendi, Caſtrop. Garc. *n.* 33. & 37. Et hæc tenent, etiamſi jam ſit contra ipſum mota lis circa proprietatem. Si tamen ſit mota ſuper poſſeſſionem, expectandus eſt eventus litis, Garc. Caſtrop. Quod ſi conſtaret de proprietate ad alterum pertinente, poſſidens conferre non poſſet, Menoch. Dec. Gutt. Lamb. Covarr. Garc. Caſtrop. *num.* 2. Si tamen collatio jam facta eſſet, antequam conſtaret, quamvis proviſus necdum cepiſſet poſſeſſionem, privari non poſſet, quia per collationem acquiſitum fuiſſet jus perpetuum in beneficio, Carc. Caſtrop. Lott. contra Gabr. Vide Leur. *quæſt.* 729. *Dixi* capax juris conferendi, nam ſi jus reſiſtat, ut reſiſtit laico, non ſufficit talis quaſi poſſeſſio, ſed exigitur titulus, Lott. *quæſt.* 45. *num.* 17. & 27. Leur. *quæſt.* 730.

§. 6. Poſſeſſio conferendi acquiritur per unicum actum, quo 374
quis tanquam Ordinarius ultimo contulit beneficium, Pariſ. Gutt. Zech. Covarr. Caſtrop. Lott. Nec obſtat, ſi Papa poſtremus contulerit; quia non interrupit, ſed tantum fecit dormire poſſeſſionem, Garc. Leur. *quæſt.* 731. Ut tamen ita acquiratur poſſeſſio debet in conferente eſſe bona fides, in adverſario ſcientia & patientia, in proviſo deductio ad effectum, ut nempe vi illius collationis acceperit poſſeſſionem beneficii, & percipiat fructus, Covarr. Gutt. Roch. Rebuff. Lamb. Coraſ. Garc. Quod ſi jus reſiſtat, uti reſiſtit laico, non ſemper poteſt præſumi bona fides, niſi adſit titulus vel ratio probabilis, Garc. & alii plurimi. Si autem collatio, vel obtentio beneficii ſit data clauſula præſervativa, *ſalvo jure cujuſcumque*, aut ſi proviſus manet in beneficio per compoſitionem litis, conferens non acquiſivit uſum aut poſſeſſionem conferendi, Garc. V. Leur. *quæſt.* 732. Quomodo probetur jus conferendi, examinat Leur. *quæſt.* 735. Quomodo autem collatori remaneat jus, licet hoc beneficium applicetur donationi alterius, explicat *quæſt.* 736.

Quod ſi plures habeant ſimultaneam collationem, dividere 375
poſſunt per turnos vel menſes, Leur. *quæſt.* 697. & *ſeqq.* ubi etiam diſcurrit, quomodo quis excludi aut ſtabiliri poſſit in ſimultanea collatione. Si autem ex pluribus, qui habent jus ſimultaneum, aliqui fiant inhabiles aut impediantur, totum jus habent reliqui, etiamſi eſſet unicus de integro capitulo, Luca, Leur. *quæſt.* 724.

§. 7. Si quis a Superiore conſtitutus per errorem communem 376
reputetur eſſe verus Prælatus, ad cujus officium pertinet conferre, quamvis reipſa non ſit, quia v.g. ab initio fuit inhabilis, valet ejus collatio, & Eccleſia ſupplet ob utilitatem publicam, arg. *l. Barbarius ff. de offic.* prætoris cap. *Infamis* 3. *quæſt.* 7. & AA. communiter cum Leur. *quæſt.* 725. putant quidem Abb. Innoc. Fill. & alii id tum tantum verum eſſe, ſi quis ratione officii pu-

blici

blici ſibi commiſſi ſit collator; ſed hanc limitationem improbant Sanch. Pontius, Caſtr. & alii, quia etiam homo privatus confert nomine Eccleſiæ & pro bono publico. V. Leur. *quæſt.* 725.

377 §. 8. Nemo poteſt, nequidem per ſubſtitutum, ſibi ipſi conferre beneficium, uti a pari dictum eſt de præſentatione a num. 526. Hinc ſi Vicarius ab Epiſcopo habeat poteſtatem conferendi beneficii, non poteſt conferre Epiſcopo, Azor. Rebuff. Garz. Caſtrop. Leur. *quæſt.* 693. Similiter ſubſtitutus a Vicario non poſſet conferre Epiſcopo aut Vicario, Caſtrop. Si tamen Epiſcopus Vicario commiſiſſet collationes cum poteſtate ſubſtituendi Pro-Vicarium his verbis: *Quem nos Pro-Vicarium, nunc prout ex tunc, cum eadem poteſtate ſubſtituimus*, hic Pro-Vicarius non poſſet quidem Epiſcopi, attamen poſſet Vicario conferre, Garz. Caſtrop. Leur. *quæſt.* 694.

378 §. 9. Beneficium non poteſt provideri antequam vacet, uti dicetur a num. 461. Collatio autem ſpectans ad ordinarium collatorem debet fieri intra ſex menſes a die vacationis cognitæ aut juris ad conferendum acquiſiti, cap. *Nulla Eccleſiaſtica*, de conceſſ. præbend. Leur. *quæſt.* 789. Si autem collatio Parochiæ ſit reſervata Papæ, vel competat alteri quam Epiſcopo, examen & præſentatio magis idonei fieri debet intra quatuor menſes, uti ſtatuit S. Pius V. apud Caſtrop. *dec. 3. p. 5. num.* 5. de collatione beneficii reſignati in manus Ordinarii, dicetur *num.* 1030.

379 §. 10. Tempus non currit impedito, uti dictum eſt num. 308. Quod ſi impedimentum intervenerit, v. gr. poſt tres menſes, a tempore ſublati impedimenti, indulgetur iterum ſemeſtre integrum; uti & a tempore, quo collatio non eſt acceptata, aut providendus moritur, Azor. Lott. Leur. *quæſt.* 790. Quomodo autem aliquando valeat collatio, ſi fiat poſt elapſum tempus, dicetur num. 568.

380 §. 11. Collatio beneficii debet eſſe. 1. pura. 2. certa. 3. facta in perpetuum. 4. ſine diminutione. 5. gratis. 6. libere, ut jam declarabitur.

1. Debet eſſe *pura*, ideſt, non conditionata: ſi tamen fiat ſub conditione, quæ jure ineſt, v. gr. *Si beneficium vacet, ſi ſis aptus &c.* non vitiatur, quia hæ conditiones ſemper imbibuntur: ergo non obſunt, licet exprimantur, Caſtr. *p.* 1. *num.* 4. Non debent tamen aliter apponi, quam inſint, unde non valet, confero Parochiam: *Si intra annum fiat Sacerdos*; nam ſic ſuſpenditur collatio, debent autem abſolute conferri, cum obligatione, ut intra annum fiat Sacerdos, Garz. *p.* 8. *cap.* 2. *num.* 12. Quod ſi addatur conditio de præſenti aut præterito non ſpectans ad fundationem beneficii, v. gr. confero, *ſi es conſanguineus Titii, ſi ſtuduiſti Canonibus*: Caſtr. *num.* 7. putat collationem eſſe invalidam, quia cum conferens neſciat, an illa conditio exiſtat, videtur voluntas ejus & collatio ſuſpendi, Paſſ. & Garz. *num.* 9. probabilius dicunt valere, ſi conditio reipſa exiſtat, quia voluntas reipſa eſt tunc abſoluta. V. Leur. *quæſt.* 769.

381 2. Debet eſſe *certa*; hinc collatio incerta, & non determinata ad unam perſonam, eſt invalida, ut confero Petro vel Paulo; Petro & Paulo; *uni ex tuis filiis &c.* quia unus tantum poteſt habere jus plenum beneficii, Azor. Laym. Caſtr. Leur. *quæſt.* 772.

382 3. *In perpetuum*, nam ſolus Papa poteſt beneficium conferre ad tempus, cap. *Si gratioſe*, De reſcriptis in 6. Beneficia enim ſunt de ſe perpetua, uti dictum eſt *num.* 215. & 222. V. Leur. *quæſt.* 774.

383 4. *Abſque omni diminutione*, uti explicabitur a num. 668.

5. *Gratis*: ideo enim dicitur conceſſio gratiæ: & ſi fiat pro pretio, præmio vel mercede, committitur ſimonia, cap. *Si quis objecerit*, cap. *Salvator* 1. *quæſt.* 3. cap. *Quam pio*, 1. *quæſt.* 2. Et ſatis conſtat ex dictis *lib.* 3. *p.* 1. *a num.* 69.

384 6. *Libere*: ſi enim ſit coacta, ideſt, extorta per vim vel metum, eſt nulla; uti & tum, ſi ſit ſubreptitia & per fraudem obtenta. V. Garz. *p.* 8. *cap.* 3. & Leur. *quæſt.* 775. An poſſit eſſe clandeſtina, vel quomodo requiratur, ut etiam in foro externo probari poſſit. V. Leur. *quæſt.* 773.

385 §. 12. Collatio beneficii ſimplicis ordinarie non prærequirit examen, ſi notum ſit petentem eſſe ſufficienter litteratum, Gonz. Lamb. Felin. Caſtr. V. Leur. *quæſt.* 778. & dicta num. 363.

386 §. 13. Si fundatio requirat, ut collatio fiat cum conſilio, hoc audiri debet, alias collatio eſt nulla, cap. *Cum in veteri*, De elect. Abb. Gonz. Lott. V. Leur. *quæſt.* 779. ubi plures affert diſtinctiones, & limitationes, & inter alia notat aliquos putare, ſi dicatur, ut conferat *cum conſilio*, hoc non neceſſario eſſe ſequendum, ſecus ſi dicatur, ut conferat *de* vel *ex conſilio* alterius, quamvis alii etiam hoc negent: admittit tamen Gonz. eſſe ſequendum, ſi dicatur, ut conferat *juxta* vel *ſecundum conſilium* alterius.

387 §. 14. Si fundatio præterea requirat, ut collatio fiat cum conſenſu Titii, ſine hoc facta erit nulla; quod ſi conſilium dederit, hoc ipſo conſenſit; & ſi conſenſit, etiam cenſetur conſilium dediſſe, Oldrad. Gonz. Et ſufficit regulariter loquendo, ſi conſenſus ſaltem ſequatur intra tempus conferendi, Abb. Tiraq. Lamb. Pariſ. Gonz. Vid. Leur. *quæſt.* 780. Si fundatio tantum requirat interventum Titii, ſatis eſt eſſe ad hoc vocatum, corpore præſentem aſſiſtere, & intelligere, quid agatur, quamvis collationem improbet, & tunc ſe habet res, uti quando Parochus debet intereſſe contractui Matrimonii, Maſch. Menoch. Gonz. V. Leur. *quæſt.* 781. Si autem fundatio requiſierit ſcientiam Titii, ſatis eſt, ſi collator prius illi notificet, quod velit tali conferre, nec requiritur ejus conſilium, conſenſus aut præſentia, Bal. Felin. Gonz. Leur. *quæſt.* 782. Denique ſi dicatur fieri debere ad ſupplicationem Titii, hæc expectari debet, quamvis non neceſſario ſit illi obſequendum, cum ſupplicatio fiat ob gratiam obtinendam, Lancell. Marant. Gon. Leur. *quæſt.* 783.

388 §. 15. Collatio facta ab inferiore, quam ſit Papa, non requirit certam formam verborum, vel ſcripturam: imo poteſt fieri nutu, dummodo exprimatur voluntas conferentis, Lamb. Sylv. Corr. Lott. Leur. *quæſt.* 785. Proviſio tamen Papalis requirit pro ſui forma ſignaturam Papæ, & pro ſui exequibilitate etiam reſcriptum, ſaltem de mandato Papæ. V. Leur. *quæſt.* 786.

389 §. 16. Collatio non dicitur perfecta, nec beneficium abſolute proviſum, niſi collatio ſit acceptata, Covar. Gonz. Lott. *lib.* 3. *quæſt.* 1. *a num.* 20. Revocari tamen non poteſt, quamvis acceptata non ſit, *cap. Si tibi abſenti, de præb. in* 6. Nec eſt paritas cum promiſſione, donatione, vel aliis coontractibus, ſecundum dicta *lib.* 3. *p.* 2. *a num.* 767. Probatur autem acceptatio verbis, factis, ſignis, aut aliis conjecturis, de quibus Lott. *a num.* 27. Quod ſi nominatus ſemel renuntiarit, ſed pœnitentia ductus iterum acceptet, antequam collator mutet voluntatem valet acceptatio, Laym. Poteſtque acceptatio fieri etiam per procuratorem, vel mandatarium, etiam laicum a te conſtitutum, quamdiu non revocaſti. V. Leur. *quæſt.* 794. *& ſeqq.*

An aliquis poſſit proſequi plures collationes ſibi factas dicetur *num.* 437.

Q. 56. Quid circa electionem ſit addendum? Reſp. ſeqq.

390 §. 1. Electiones jure communi ſpectant ad Collegium ſeu Capitulum, in quo præficiendus eſt aliquis, cap. *Congregatio* 16. *quæſt.* 7. Et ſoli illi habent votum, qui ſunt capitulares ſeu emancipati, ideoque dicuntur vocales. Ad tale autem Capitulum primo conſtituendum requiruntur ſaltem tres. L. Neratius 85. *ff.* de verb. ſignific. & ad illud conſervandum duo; ad jura autem illius conſervanda ſufficit etiam unicus, hinc talis poterit eligere vel poſtulare, uti poterat totum Capitulum, *L. Sicut ff.* Quod cujuſque univerſ. nomine, Laym. ad *cap.* 1. *de elect.* aliique cum Leur. *p.* 2. *quæſt.* 238. *& ſeqq.* Notant autem Nicol. *t.* 1. §. 6. & Luca de Canonicis *d.* 26. *num.* 5. electiones Canonicorum, aut etiam Decanorum in Capitulis, in rigore non eſſe electiones, ſed potius nominationes vel collationes, ideoque non eſſe invalidas, licet non ſerventur omnes apices Juris pro electionibus ſtatuti.

391 §. 2. Electio fieri non poteſt ſponſo necdum mortuo: Nec prius valet tractatus definitivus de hoc vel illo eligendo, cap. Bonæ 35. *de elect.* ſed electio talis foret irritanda, Abb. Paſſer. *cap.* 13. *a num.* 9. Leur. *quæſt.* 324. Moritur autem ſponſus non tantum naturaliter, ſed etiam moraliter, nempe per translationem, diſpoſitionem, cap. *Inter corporalia*, de transl. Epiſcop. Paſſ. Leur. *quæſt.* 325. Licet autem electio fieret ante ſepulturam defuncti, non ideo eſſet caſſanda. Gl. Abb. Barb. Tamb. Lavor. Mirand. Biax, Paſſ. Leur. *quæſt.* 327. contra Hoſt. Maj. Garz. Rodriq.

392 §. 3. Electio fieri poteſt, 1. per ſcrutinium ſecretum (quem modum tenentur ſervare Regulares, Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 6. *de Regul.*) in quo tres aſſumuntur de Capitularibus, non ſurdi nec cæci, ſive electio fiat ad aurem, ſive per ſchedas. Nec opus addere Notarium & teſtes, quamvis fieri poſſit. V. Leur. *quæſt.* 334. *& ſeqq.* ubi a *quæſt.* 353. explicat, quomodo manifeſtatio voti fieri poſſit per ſortes, per calculos aut fabas: Item a *quæſt.* 357. an votum poſſit eſſe disjunctivum, conditionatum, inutile, mutabile &c. Item a *quæſt.* 367. quid faciendum ſit poſt completum ſcrutinium, quomodo ſit aperiendum, quomodo facienda communis electio ac publicanda. 2. Per compromiſſum, ſi electores communi plane conſenſu aliis Clericis idoneis committant, ut eligant, quem judicaverint aptiorem. V. Leur. *quæſt.* 393. *& ſeqq.* 3. Per communem inſpirationem, nemine non conſentiente in eamdem perſonam. V. Leur. *quæſt.* 467. *& ſeqq.* Notandum tamen electionem tunc dici factam ſimpliciter per inſpirationem, ſi Deus per aliquod ſignum externum certo cognoſcatur eſſe illius auctor, ideoque fiat non ſervata forma, vel ordine: e contra ſi tale ſignum externum deſit, quamvis non ſervetur accurate forma, & omnes etiam ſubito inſpirent, Lott. dicit eſſe tantum quaſi per inſpirationem. V. Leur. *quæſt.* 418. *num.* 5.

393 §. 4. Quamvis in præſentatione Patronorum ſufficiat majoritas votorum reſpective ad perſonas, ſecundum dicta *num.* 312. tamen in electione requiritur majoritas abſolute ſeu reſpective ad totum Capitulum, itaut ſi in Capitulo ſint duodecim, debeat valide electus habere plura, quam ſex vota, *cap. Eccleſia veſtra*, 48. *cap. Cumana*, *cap. in Geneſi h. t.* & cum Gl. Engel. *lib.* 1. *t.* 6. *num.* 37. Sanig. *lib.* 1. *t.* 6. *num.* 9. aliique. Dicit quidem Zyph. apud Eng. conſuetudinem paſſim eſſe contrariam, fateturque Laym. *lib.* 4. *t.* 2. *cap.* 12. *num.* 6. etiam attendendam eſſe conſuetudinem, ſed quamdiu illa alicubi non probatur eſſe contraria, ſtandum eſt juri communi.

394 §. 5. Ille cenſetur nominatus a majore parte, qui etiam dimidio tantum voto excedit medietatem, v. gr. ſi vocales ſint novem, qui nominatus eſt a quinque, Abb. Butr. Sigiſm. Paſſ. *cap.* 19. *num.* 18. ubi ait in ſuo Ordine Prædicatorum, in quo requiruntur duo vota ſupra medietatem, ſufficere, ſi a novem aliquis habeat ſex. Plura de ſuffragiis dicta ſunt *a num.* 311.

395 §. 6. Eligere poſſunt, qui habent ſolam poſſeſſionem eligendi, cum bona fide, cap. *Cum olim*, De cauſa poſſeſ. & cap. *Querelam h. t.* Item extranei, qui non ſunt de Capitulo, nimirum vel ex privilegio, quod etiam laicis competere poteſt, vel ex præſcriptione, & quidem cum titulo, tempore 40. annorum, intra quod fuerit electio Superioris auctoritate confirmata, ſine titulo autem tempore immemorabili, Leur. *quæſt.* 217. *num.* 4. *& quæſt.* 224. *num.* 2. hæc tamen præſcriptio aut conſuetudo tantum Clericis competere poteſt, cap. *Meſſana h. t.* Item eligere poſſunt Capitulares per extraneos compromiſſarios, cap. *Quia propter h. t.* admittere tamen non poſſunt extraneum, nequidem Clericum, ad ſecum eligendum, Donat. Paſſ. & alii contra Nav. Lez. & alios: qualiter ſi admitteret laicum, electio eſſet irrita, cap. *Querelam*, cap. *Quiſquis*, cap. *Meſſana h. t.* ſi tamen Laici vel alii inhabiles ſint ignorantes aut ſine culpa Clericorum admiſi, putant Inn. & Fagn. ac probabile eſſe dicit Pirh. quod valet electio habilium, per cap. fin. de procur. & quia utile per inutile non vitiatur, Reg. 37. Juris in 6. ſed contradicunt alii cum Laym. in cap.

Meſſana h. t. quia pœna illa invaliditatis lata eſt in odium laicorum ſe electioni immiſcentium. V. Leur. *quæſt.* 243. *& ſeqq.*

396 §. 7. Eligere non poſſunt carentes perfecto uſu rationis, quales ſunt pueri amentes, Gloſſ. Nav. Paſſ. *cap.* 10. *num.* 12. niſi hi ſint in lucido intervallo, Pirh. De elect. *num.* 26. in quo præſumitur facta electio, ſi quiete facta ſit, nec ſapiat ſtultitiam, Covar. Jaſ. Bald. Menoch. *præſumpt.* 45. *num.* 66. Nec impuberes eligere poſſunt, *cap. Ex eo*, *h. t.* in 6. quia non cenſentur habere prudentiam requiſitam, Barb. de Jure Eccl. *lib.* 1. *cap.* 19. *num.* 84. Paſſer. *num.* 10. Poſſunt tamen eligere cæci, uti & ſurdi, Paſſer. *num.* 16.

397 §. 8. In Eccleſiis Cathedralibus & Collegiatis prærequiritur Subdiaconatus per Clement. 2. *Ut ii*, de ætat. & qualit. Item per Trid. *ſeſſ.* 22. *cap.* 24. *de Refor.* ſatis autem eſt ſuſcipi poſt vacationem, ante actum electionis, Paſſ. num. 59. nec opus eſt eſſe ſuſceptum cum ætate prærequiſita, quia jura tantum prærequirunt Ordinem Sacrum, Felin. Suar. Tamb. Sanch. Barb. Lug. *in Reſp. Mor. lib.* 5. *d.* 19. *num.* 60. Si tamen mala fide & ſubreptitie eſſet ordinatus, excluderetur tanquam ſuſpenſus per Extrav. Pii II. *Cum ex Sacrorum*, Paſſ. *num.* 61. Diſpenſatus autem ſuper ætate ad Canonicatum, non ideo eſt diſpenſatus ad votum pro electione, ſi in Sacris non ſit, Barb. Paſſ. *num.* 63. hinc reſolvit Lugo ſupra, ſi quis in defectu ætatis diſpenſetur ad Archidiaconatum cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis, quamvis Archidiaconatui tali in debita ætate ſuſcepto annexum eſſet jus adeundi capitulum, etiam ante ſuſceptum ſubdiaconatum, non ideo erit diſpenſatus ad capitulum, quia diſpenſatio eſt odioſa, uti dictum eſt *lib.* 1. *num.* 622. 798. 839. nec debet extendi ad annexa ſeparabilia, quoties id, ſuper quo principaliter diſpenſatur, poteſt ſortiri effectum, licet non ita plane; aliud autem longe eſt habere Archidiaconatum ſine ætate, & habere vocem in Capitulo ſine Ordine ſacro. V. Leur. *quæſt.* 234. *& ſeqq.*

398 §. 9. Votum datum extra capitulum per litteras non valet; hinc ſi ad electionem requirantur vota unius Communitatis, debent electores in unum locum convenire, Fagund. Sylvius *p.* 1. *v. Congregatio*. Ex legitima tamen cauſa abſens habet jus ſuffragii per procuratorem, cap. *Si quis juſto*, *h. t.* in 6. Abb. Inn. Azor. Barb. Tamb. Laym. Paſſ. num. 35. Luca *de benef. d.* 3. *a num.* 3. Pro præſentibus etiam habentur legitime impediti in vicinia loci electionis, & ad eos mitti debent ſcrutatores pro audiendo voto, Sylv. Hoſt. Azor. Laym. Barb. Paſſ. *num.* 32. In illis tamen electionibus, in quibus obſervari debet cap. *Quia propter*, non poteſt dari ſuffragium per litteras, cap. *Si quis juſto h. t.* in 6. nequidem conſentiente capitulo, Barb. Paſſ. *num.* 35. Unde apud Regulares non poteſt conſtitui procurator, qui deſignatum a principali eligat, quia a Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 8. de Regul. jubentur ſecreto eligere, hic autem deberet publicari perſona a Principali deſignata, Tamb. Garz. V. Leur. *quæſt.* 261. *& ſeqq.*

399 §. 10. Procurator debet habere conditiones requiſitas ad electorem, & eſſe de capitulo. Paſſ. num. 35. poſſet tamen, ſed non tenetur capitulum admittere extraneum, Abb. Barb. nec aliquis de capitulo tenetur eſſe procurator, Gl. Paſſ. *num.* 43. Si tamen per comparationem nemo vellet eſſe, poſſe ob injuriam reſcindi electio, Toloſ. *De elect. cap.* 6. *num.* 9. Si ſit de capitulo, & generali mandato conſtitutus poteſt etiam mandantem eligere, habetque duo vota, quæ tamen dividere non poteſt, alias utrumque eſt irritum, cap. *Si quis juſto*, *h. t.* in 6. Nec poteſt ſibi ſubdelegare alium, qui pro mandante eligat, quia committebatur induſtriæ ipſius, Pirh. *num.* 130. Poteſt etiam eligere alia forma, quam ſcrutinii, quia indefinite conſtitutus, habet totum jus mandantis. Si habet ſpeciale mandatum de eligendo Titio, poteſt ſuo ſuffragio eligere alium; Barboſ. Toloſ. Pirh. Eng. *num.* 10. poteſtque tum ſibi ſubdelegare alium, ſed non poteſt uti alia forma, quam ſcrutinii, quia hæc ſola intelligitur ipſi demandata. Gl. Si mandans moriatur, mandatum procuræ ceſſat, Barb. Excipiunt aliqui apud Paſſ. *num.* 42. niſi mors ignoretur. Poſſunt etiam ab eodem plures conſtitui procuratores, debetque admitti prius petens; & in dubio, quis fuerit prior, quem plures capitulares deſignarint, aut his æqualiter diviſis, qui priore dato eſt conſtitutus, cap. *Si quis juſto*, *h. t.* in 6. Paſſ. *num.* 46. V. Leur. *quæſt.* 226. *& ſeqq.*

400 §. 11. Excommunicatus minor retinet jus ſuffragii, quia tantum privatur participatione Sacramentorum, Zoeſ. *num.* 13. Paſſ. num. 86. Pirh. *num.* 28. Etiam retinet excommunicatus major, quamvis notorius, ſi non ſit vitandus, ideſt, non nominatim denuntiatus, nec notorius percuſſor Clerici, Zeoſ. *num.* 10. Paſſ. *num.* 76. contra Inn. Caſtel. Donat. extendit Abbas etiam ad vitandum alibi, ſi hoc ignoretur in loco electionis: poteſt tamen etiam toleratus repelli per proteſtationem, dummodo fiat ante electionem, Laym. Paſſ. *a num.* 71. & ſi poſtea conſtiterit electum prævaluiſſe vi hujus voti, electio irritari poterit, Suar. Paſſ. *num.* 79. ſed non toleratus & notorius nullum retinet jus ſuffragii, niſi eſſent electores Papæ, uti ad vitandum ſchiſma ſtatuit Greg. XV. Quod ſi talis excommunicatus ſcienter admittatur ad coeligendum, electio cenſeri debet ipſo facto irrita, Nav. Suar. Barb. Paſſer. *num.* 65. contra Laym. & Caſtrop. de Cenſ. *d.* 2. *p.* 1. *num.* 13. dicentes eſſe tantum irritandam: ſi tamen non potuerit expelli ſine gravi periculo vel ſcandalo, & electores proteſtati ſint coram teſtibus, nec attendant ejus votum, valide eligent, Inn. Abb. Barb. Paſſ. num. 68. Denique ſi non certo ſciatur eſſe vitandum, ſed tantum per dubiam famam, aut ſi ab electoribus quidem certo ſciatur eſſe excommunicatus, attamen necdum ſit publice denuntiatus, excludi non poteſt, quia cenſetur manere in poſſeſſione juris eligendi, Suar. Paſſ. *a num.* 70. Vide Leur. *quæſt.* 269. *& ſeqq.*

401 §. 12. Quæ dicta ſunt de excommunicato tolerato, & non tolerato, valent ſimiliter de ſuſpenſo ab officio, Barb. Paſſ. Pirh. Leur. *quæſt.* 276. ſaltem ſi ſit ſuſpenſus etiam ab uſu juriſdictionis, de quo vide dicenda de Ordine, ad dub. 2. Similiter loquendum de interdicto, nam denuntiatus perſonaliter invalide eligit Azor. Leſſ. Laym. Garz. Barb. Paſſ. Leur. *quæſt.* 277. Irregularis ex delicto eligit valide, quia irregularitas tantum impedit exercitium Ordinis, & non uſum juriſdictionis; eligere autem, quamvis quandoque prærequirat, tamen non eſt actus Ordinis, Suar. Fill. Bon. Nav. Paſſ. Leur. *quæſt.* 278. contra Laym. Peir. Tamb. Attamen infamis infamia juris, & per ſententiam declaratus, eligit invalide, Gl. Suar. Azor. Sanch. Infamia facti tantum, ideſt, orta ex eo, quod homines male loquentes ei cauſarint etiam publicam infamiam, non impedit jus eligendi, Suar. Paſſ. Leur. *quæſt.* 279.

402 §. 13. Poteſt quis per ſententiam privari voce activa: legitima tamen appellatio poſſet hic ſuſpendere effectum talis ſententiæ, Suar. Paſſ. uti nec tum obeſſet valori, ſi reliqui eligentes, eum admittant, qui toleratus eſt, ideſt, in quem in particulari non eſt actu lata ſententia privationis, Molin. Sanch. Dian. Paſſ. V. Leur. *quæſt.* 280.

403 §. 14. Eligentes non ſervata forma ſunt pro iſta vice privandi poteſtate eligendi, cap. *Quia propter*, & cap. *Quamquam*, *h. t.* in 6. Clerici admittentes laicum ad coeligendum incurrunt ſuſpenſionem ferendæ ſententiæ ab officiis & beneficiis per triennium, & ipſo facto privationem vocis activæ, cap. *Quiſquis*, *h. t.* Suar. Laym. Leur. *quæſt.* 282. Electus autem tali electioni conſentiens fit etiam ineligibilis ad omnes, & ſolas dignitates, cap. *Quiſquis*, *h. t.* idque ipſo facto, Abb. Inn. Suar. Fagn. Laym. Paſſ. *cap.* 8. *num.* 15. contra Barb. Bonac. putantes hanc pœnam eſſe tantum ferendæ ſententiæ: poteſt tamen Epiſcopus in hac ineligibilitate diſpenſare, Abb. Inn. contra Fagn. quia quando Canon permittit diſpenſationem, ſi non exprimatur, quis debeat, poteſt diſpenſare Epiſcopus, Laym. Barb. Azor. Butr. Paſſ. num. 26. Vide Leur. *quæſt.* 281. *& ſeqq.*

404 §. 15. Eligentes ſcienter indignum, *quos* nempe *Dei timor a malo non revocat*, privantur ipſo facto pro iſta vice poteſtate eligendi, & ſuſpenduntur a beneficiis per triennium, cap. *Cum in cunctis*, cap. *Dudum h. t.* Quod tenet de eligentibus etiam ad Prælaturas & Dignitates Epiſcopatu inferiores, Abb. Pirh. pœna tamen ſuſpenſionis incurritur tantum ab eligentibus Epiſcopum indignum, cap. *Si compromiſſarius*, *h. t. in* 6. Si ad prælaturam etiam inferiorem electus ſciebatur inſuper ſimoniam commiſiſſe, eligens fit præterea inhabilis ad dignitatem vel beneficium aliud in illa Eccleſia obtinendum, cap. *Per inquiſitionem*, *h. t.* Abb. Pirh. Leur. *quæſt.* 284. 285. Quod ſi omnes ſcienter elegerint indignum, jus eligendi pro ea vice devolvitur ad Superiorem; ſi tantum aliqui, remanet apud innocentes, qui tamen, ſi velint, poterunt iterum admittere nocentes, quia pœna illa lata eſt in favorem innocentium, ideoque remittere poſſunt; nec videtur incurri, niſi poſt apertum ſcrutinium fuerit publicata communis electio, tum enim prius cenſetur eſſe perfecta, *cap. Perpetuo*, 7. *h. t. in* 6. Abb. Laym. Pirh. Leur. *quæſt.* 250. Vide etiam dicenda *num.* 443. Et notandum præterea debere eligi digniorem, uti dicetur *a num.* 579.

405 §. 16. Eligi non poteſt excommunicatus, interdictus, irregularis; & ſecundum Cajet. Sot. Panorm. & alios, qui eſt in peccato mortali, ſed Nav. Azor. Caſtrop. *d.* 2. *p.* 11. §. 2. num. 3. merito intelligunt tantum de illo, qui eſt in peccato mortali publice noto, qui tamen adhuc videtur valide eligi, quamvis peccari poſſit ratione ſcandali, ſi talis indignus præferretur aliis. An autem electio excommunicati minoris ſit irrita, videri poteſt Dicaſt. *de cenſ. dub.* 6. ubi dicit eſſe tantum irritandam.

406 §. 17. Privatus ipſo jure voce paſſiva, aut redditus inhabilis, adhuc eligi poteſt, ſi necdum ſit privatus ſervata forma judicii poſt citationem, vel per ſententiam, quæ tranſierit in judicatum (ſeu cujus effectus non ſit ſuſpenſus per appellationem) ſit declaratus reus criminis, cui privatio annexa, Paſſ. *cap.* 25. *a num.* 600. docentque AA. multi cum Leur. *quæſt.* 288. quando agitur de privatione vocis activæ, aut paſſivæ, aut de inhabilitate, aut de alia ſimili pœna Eccleſiaſtica, quamvis dicantur ipſo jure & ante ſententiam, etiam abſque declaratione incurri, tamen reum non teneri in conſcientia eam in ſe exequi ante ſententiam declaratoriam criminis. Vide dicta *lib.* 1. *num.* 612.

407 §. 18. Semel rejectus ab electione ob crimen vel infamiam, manet ineligibilis, donec iſta purgentur; ſi autem habens confirmare rejecerit electionem nulla data cauſa, prius præſumendum eſt fuiſſe vitium in electione, idemque in electum non redundat inhabilitas, cap. *Super eo*, *h. t.* niſi forte interveniſſet ſimonia. V. Leur. *quæſt.* 289. *& ſeqq.*

408 §. 19. De jure communi valet ad dignitates, vel beneficia non regularia electio illius, qui non eſt de Capitulo, aut etiam Diœceſi, ſi fiat a majori parte, cap. *Cum inter*, 21. *h. t.* Innoc. S. Thom. Abb. Felin. Butr. Barb. Laym. Garz. Paſſer. poteſt etiam Superior ad quem fit devolutio, conferre extraneo, cap. *Ad decorem*, De Inſt. Gl. Abb. Caſtrop. ſi autem requiratur, ut eligendus ſit aliquo loco oriundus, ſatis eſt ejus patrem inde eſſe oriundum, uti dictum eſt num. 323. Vide Leur. *quæſt.* 293. *& ſeqq.*

409 §. 20. Invalida eſt electio ſui ipſius, cap. *In ſcripturis* 8. *quæſt.* 1. *cap. fin. de Inſtit.* Quod tenet, quamvis quis eſſet dignior, & juraſſet ſe electurum digniorem, Sylv. Paſſ. valentque hæc etiam in electione per compromiſſum: unius enim compromiſſarius non poteſt eligere ipſum, quamvis eligere poſſit alium compromiſſarium, & hic conſentire poſſit electioni ſui, eo modo, quo a num. 326. dictum eſt de præſentatione. V. Leur. *quæſt.* 296. 401. & præcipue Pignat. *tom.* 9. *conſ.* 125. ubi multa habet de electione etiam alterius per ambitum procurata.

410 §. 21. Ut quis eligatur ad præfecturam regularem, non prærequiritur Clericatus, quia confertur tantum poteſtas & dominativa & paterna, qualis convenit etiam fœminis, & olim competebat antiquis Monachis non Clericis, S. Thom. Suar. Paſſ. prærequiritur tamen profeſſio, ut præfectura obtineatur in titulum, cap. *Cum ad noſtram*, de electione; & quidem expreſſa prærequiritur, cap. *Nullus*, de Elect. in 6. & in eadem Religione, Clem. 1. de Elect. quorum unum ſi deſit, irrita eſt electio

Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 1. *de Regul.* Valentque hæc etiam de Monialibus, cap. *Indemnitatibus*, *de Elect. in* 6. quæ ut Abbatiſſæ, vel Prioriſſæ fieri poſſint, debent præterea fuiſſe profeſſæ per quinque annos, Trid. *cap.* 7. Abb. Suar. Tambur. Barb. Leur. *quæſt.* 297. & *ſeqq.*

411 §. 22. Vocare ad electionem, communiter ſpectat ad Prælatum primæ Dignitatis, vel ad illum, qui ſenior eſt ſervitio aut profeſſione, Paſſ. Debentque vocari omnes, qui debent, volunt, & commode intereſſe poſſunt, cap. *Coram*, & cap. *Quia propter h. t.* cap. *cum in Eccleſiis*, *de præb. & dignit. in* 6.

412 §. 23. Illi dicuntur debere intereſſe, qui jus habent, aut ſunt in poſſeſſione eligendi, cap. *In Geneſi* & cap. *Querelam h. t.* non ideo tamen, qui jus habent, tenentur intereſſe, niſi exigat bonum commune, quia tunc poteſt cogi, ut muneri ſuo ſatisfaciat, Abb. Tamb. Barb. Paſſ. cogi tamen nemo poteſt ad dandum votum certo inutile, Paſſ. quamvis teneatur quis electionem malam expreſſe reprobare, alioquin cenſetur conſentire, Rodriq. Paſſ. & niſi excuſet juſta cauſa, etiam ſub veniali tenetur dare ſuum votum, alioquin non ſatisfacit muneri, Paſſ. Vide Leur. *quæſt.* 300. & *ſeqq.*

413 §. 24. Tunc aliquis non poteſt commode intereſſe, ſi Eccleſia vel ob moram nimiam, vel alia ex cauſa ideo pateretur grave damnum, & quo judicare debet Præſes electionis cum majori parte eligentium, Paſſ. Barb. Et quamvis cap. *Coram* 35. *h. t.* dicatur vocandos eos, qui ſunt in Provincia, tamen ceſſante periculo gravis damni Eccleſiæ etiam vocandi ſunt omnes extra Provinciam degentes, ſi intra tempus electioni ſtatutum adeſſe poſſunt, Abb. Tamb. Paſſ. Quod ſi aliqui renuntiarint voci ſuæ activæ, ſi renuntiationem etiam acceptatam revocet, adhuc vocandus, & admittendus eſt, quia hoc eſt utile Eccleſiæ, attamen facta ſine illo ante revocationem valent, Abb. Sylv. Paſſ. Vide Leur. *quæſt.* 35. & *ſeqq.*

414 §. 25. Canonicus ingreſſus novitiatum Religionis debet ſecundum multos vocari, quia ſaltem poteſt procuratorem conſtituere, ſecundum alios non debet vocari, quia cenſetur longiſſime abſens: ſi tamen acceſſerit, rejici non poterit, Suar. Azor. Sanch. Caſtrop. Leur. *quæſt.* 308. Attamen attendenda eſt conſuetudo.

415 §. 26. Inhabiles vocandi non ſunt, ſi actu privati ſint voce, ſi autem ſint tantum privandi ob crimen, vel notorium, vel quod probari poſſit, vocari poſſunt, attamen vocari neceſſe non eſt, Abb. Hoſt. Barb. Paſſ. Leur. *quæſt.* 309.

416 §. 27. Vocati ad certam diem cenſentur vocati ad horam diei matutinam, qua fieri ſolet electio, Paſſ. Leur. *quæſt.* 310. Si tamen major pars mane conveniret, vellet potius poſt prandium eligere, expectari deberet, Paſſ. Leur. *quæſt.* 339. Si autem quis termino electionis necdum inſtante ex juſta cauſa appellet a tali die præfinito, audiendus eſt, alioquin cenſebitur contemptus. Quod ſi tamen etiam major pars nihil proteſtata ſit, ſed via facti emanſerit, poteſt etiam unicus præſens tempore comparens valide eligere: e contra ſi comparuerint & pars major noluerit iſta die eligere, ſuſpendi debet electio, ſi adhuc duret tempus eligendi a jure ſtatutum; ſi autem jam expiraret, poteſt ſola pars minor eligere, Paſſ. Leur. *quæſt.* 311.

417 §. 28. Abſentes ſunt perſonaliter vocandi, ſi commode fieri poſſit, cap. *Cum olim*, De dolo & contum. Si neſciatur, ubi ſint, citatio facienda eſt ad ædes, aut ſi ædes non habeat, in Eccleſia aut ad valvas Eccleſiæ, ubi habitare conſuevit, cap. *Venerabilis* ibid. Paſſ. V. Leur. *quæſt.* 312. 313.

418 §. 29. Si quis vocandus, non ſit vocatus, habet jus ante confirmationem, aut ſi etiam de hac nihil ſciverit, etiam poſt confirmationem agendi de contemptu; ſi tamen diſſimulet caſſari non poteſt electio cæterorum vocatorum, ſi ſe opponat, caſſari debet, cap. *Quod ſicut*, *h. t. cap. fin. h. t. in* 6. Abb. Barb. Quod ſi moriatur, poteſt ejus ſucceſſor ſimiliter ſe opponere, Bald. Lavor. Paſſ. Nec præſumitur facta citatio, ſed probari debet ab electoribus, Paſſ. Quod ſi caſſetur electio, non devolvitur ad Superiorem, ſed redit ad Capitulum, Paſſ. Vide Leur. *quæſt.* 314. & *ſeqq.*

419 §. 30. Electio fieri debet in Eccleſia viduata, *cap. Quod ſicut*, *h. t.* Poteſtque fieri in choro vel navi, ſive in Sacriſtia vel domo Capitulari, ſive in ambitu aliave parte honeſta. Ex cauſa tamen fieri poteſt extra Eccleſiam: & alibi facta ſine cauſa, ſecundum Laym. & Pirrh. contra multos alios, venit irritanda: & ſi eſſet electio Papæ, extra conclave foret irrita, cap. *Ubi periculum*, *h. t. in* 6. & Conſtit. Greg. XV. *Æterni Patris*. V. Paſſ. *cap.* 12. *a num.* 1. Leur. *quæſt.* 320. & *ſeqq.*

420 §. 31. Tempus pro eligendis Prælatis tam ſæcularibus, in Cathedrali, quam Regularibus, & de jure communi ſunt tres menſes, cap. *Ne pro defectu*, *h. t.* Pro dignitatibus in Collegiatis vel pro aliis beneficiis, ſunt ſex menſes, cap. *Nulla de conceſſ. præb.* cap. *Licet*, *de ſuppl. negl. prælat. Clem.* 1. *tit. eod.* Et computandi ſunt menſes, prout occurrunt in Calendario, ac de momento ad momentum; hinc ſi 1. Januarii hora 6. obierit, durat tempus uſque ad horam 6. 1. Julii, Menoch. Mandoſ. Boer. Garz. Sanch. Caſtrop. Paſſ. Leur. *quæſt.* 328. Poteſt tamen hoc tempus reſtringi, ſi major pars exigentium velit, Abb. Paſſ. Leur. *quæſt.* 331.

421 §. 32. Hoc tempus incipit currere a die acquiſitæ notitiæ vacationis, cap. *Quia diverſitatem*, *de conceſſ. præb.* & *Cap. Licet*, *De ſuppl. negl. prælat.* Quod Paſſ. & Paxjord. dicunt eſſe tempus, quo haberi potuit, & debuit talis notitia. Vide dicta *num.* 308.

422 §. 33. Tempus non currit habentibus, & probantibus ſuum impedimentum, etiamſi per culpam inciderint in impedimentum, dummodo non ſint in mora, cur per alium non tollatur. Cap. *Quia diverſitatem*, *De conceſſ. præb.* Gl. Abb. Barb. Garz. Quamvis ipſi non teneantur ſemper urgere, ut impedimentum tollatur, Paſſ. Leur. *quæſt.* 329. & dicta *num.* 308.

423 §. 34. Si ex negligentia non ſit facta electio intra tempus, proviſio devolvitur immediate ad illum Superiorem, cujus erat confirmare; ſi etiam hic intra tempus ordinarium negligat, devolvitur ad alium immediatum; & tandem ad Papam, cap. *Quamquam*, *h. t.* Rebuff. Laym. Pirrh. Quod ſi Superioris proviſio fuerit reprobata, aut ab eo proviſus noluerit conſentire, aut poſt conſenſum renuntiarit juri ſuo, poteſtas eligendi devolvitur ad ordinarios electores; habentque iterum novum tempus integrum, quia tantum privantur pro una vice, Paſſ. Pirrh. Si autem non fuerit negligentia in eligendo, ſed tantum propter aliquem defectum fuerit rejecta electio, aut electus non conſenſerit, manet electoribus etiam novum tempus, Cap. *Si electio h. t.* in Sexto, Pirr. Vide Leur. *quæſt.* 332.

§. 35. Electio non debet eſſe clandeſtina, cap. *Quia propter* *h. t.* Leur. *quæſt.* 773. Poteſt tamen ex cauſa rationabili fieri de nocte, Lavor. Rodriq. Mirand. Paſſ. dicentes, ſi de die abſolvi non potuerit, poſſe continuari in noctem, quamvis Pirrh. dicat altero die reſumendam: ſi autem ſine cauſa fiat de nocte, Laym. Pirrh. aliique communiter dicunt reſcindi poſſe tanquam non Canonicam, quamvis contradicat Paſſ. Vide Leur. *quæſt.* 333. poteſt autem fieri etiam die feſto, uti docent AA. cum Paſſ. *cap.* 12. *num.* 45. quia eſt actus extrajudicialis; hinc poſt Cajet. docent Bonac. *ad* 3. *præcept. p.* 2. *num.* 9. & Baſſ. *v. Feſtum* 2. *num.* 14. etiam civibus licitum eſſe die feſto convenire & eligere ad officia. 424

§. 36. Prius poſt publicationem ſcrutinii, & communem electionem, debet ſaltem intra octiduum, ſi commode fieri poſſit, requiri conſenſus electi, cap. *Cupientes*, *h. t.* in 6. Nec ipſe prius conſentire poteſt, quia utrumque ſpectat ad formam cap. *Quia propter h. t.* Inn. Abb. Barb. Butr. Baſſ. Debet autem conſentire intra menſem ab electione ſibi præſentata, alioquin amittit jus quæſitum, Gonz. Barb. Paſſ. Vide Leur. *quæſt.* 382. & *ſeqq.* 425

Q. 57. *Quid notandum ſit circa confirmationem electionis?* Reſp. ſeq. §. 1. Si Capitulum habens jus intelligendi, & confirmandi, inſtallet electum, hæc inſtallatio habet vim confirmationis, Oldr. Lott. Similiter quandoque ſola benedictio ab Epiſcopo data Abbati habet vim confirmationis, Laym. Leur. *p.* 2. *quæſt.* 413. 426

§. 2. Omnis electio inferioris, quam ſit Papa, licet facta ſit per unanimia & quaſi per in inſpirationem, indiget confirmatione, quia alias non habetur a Superiore Eccleſiaſtico auctoritas & juriſdictio, Hoſt. Donat. Lott. Si tamen ſit facta ſimpliciter per inſpirationem, non videtur indigere confirmatione; quæ enim Spiritu Dei aguntur, humanis legibus non ſubſunt, Donat. Lott. Barb. De jure Eccl. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 7. quandonam autem cenſeatur facta per inſpirationem, dictum eſt *num.* 392. Quod ſi quis poſt nominationem ſuam ſtatim habeat jus in re & poteſtatem adminiſtrandi, eſt potius collatio quam electio. Non valere autem conſuetudinem non confirmandi electum docent Abb. Joann. Andr. Laym. quamvis Pirrh. dicat contrarium induci poſſe per conſuetudinem. V. Leur. *quæſt.* 416. & 417. 427

§. 3. Si quis ſit canonice electus, præſentatus, habilis, ita ut manifeſte non appareat electi indignitas, confirmari debet: neque poteſt electus rejici abſque læſione ſaltem charitatis, Lug. de Juſt. *d.* 35. *num.* 62. Imo confirmatio cenſetur actus juſtitiæ, ſive debitus, Laym. Paſſ. Lott. Luca. V. Leur. *quæſt.* 419. & *ſeqq.* Item *quæſt.* 473. Quod tenet, licet electio facta ſit in diſcordia, dummodo ſit a majori parte, Paſſ. Leur. *quæſt.* 467. Poteſt tamen negari confirmatio, ſi inde orietur ſcandalum vel commune damnum, Paſſ. *cap.* 33. *num.* 137. A quibus autem confirmandi ſint Epiſcopi, Abbates, Abbatiſſæ, &c. & an poteſtas confirmandi Sede vacante competat Capitulo, item ad quem ſpectet per jus devolutum aut orta lite, vel ſi facta ſit appellatio ab electione, videri poteſt Leur. *quæſt.* 459. & *ſeqq.* 428

§. 4. Confirmandus non eſt, cujus electio facta eſt per abuſum poteſtatis ſæcularis, Laym. Nec invitus, Cap. *Cum inter Canonicos*, de elect. Nec qui a confirmatore prudenter creditur male recturus, Clement. *Exivi*, *de verb. ſignific.* ſub fine. Nec indignus, qui ſi confirmetur, ſecundum cap. *Nihil* 44. De Elect. dejiciendus eſt prælatura vel beneficio, & confirmans iſta vice privatur jure confirmandi, ſuſpenditur a perceptione fructuum ſui beneficii, & ſi fecerit per malitiam vel dolum, puniendus eſt graviori pœna arbitraria. V. Leur. *quæſt.* 468. & *ſeqq.* Quid autem facere debeat confirmator, ſi electus laboret infamia facti, explicat ex Paſſ. Leur. *quæſt.* 475. 429

§. 5. Cauſa confirmationis cognoſci debet, Cap. *Nihil*, *de elect.* & facta ſine cognitione cauſæ eſt irrita poſt declarationem, cap. fin. de elect. in 6. Abb. Tamb. Donat. Lavor. Paſſ. Quod tenet etiam quoad Regulares, Paſſ. & cap. fin. ſermo eſt etiam de confirmatione in beneficiis ſimplicibus, Paſſ. Vide Leur. *quæſt.* 476. & *ſeqq.* ubi a quæſtione 479. explicat, quæ pœnæ incurrantur, ſi confirmator negligat inquiſitionem: item in qualia circa electum inquirere debeat: an inquirere debeat, etiam ſi nihil obmoveatur, & electus ſit notorie dignus: an inquiſitio ſit facienda judicialiter: quomodo caſſanda ſit electio; an detur appellatio vel exceptio contra confirmationem aut ſententiam caſſationis; an confirmatione annullata perimatur quoque electio &c. 430

§. 6. Electio jure humano nulla, fit valida per confirmationem illius, qui poteſt & vult ſupplere defectus; ad hoc tamen neceſſe eſt, ut confirmans procedat ex certa ſcientia de defectibus; quos ſanat, Laym. Donat. Paſſ. Lott. V. Leur. *quæſt.* 423. 431

§. 7. Electus non habet ante confirmationem jus in re, Nav. Azor. Garz. Rebuff. Tamb. Paſſ. Leur. *quæſt.* 424. Nec poteſtatem adminiſtrandi, Laym. Pirrh. Leur. *quæſt.* 425. & eſt expreſſe vetitum electis, ne ante confirmationem ſe ullatenus ingerant in adminiſtrationem, Cap. *Noſti*, Cap. *Qualiter*, De Elect. Azor. Tamb. Lott. Leur. *quæſt.* 426. & nequidem deputari poteſt, ut adminiſtret velut Œconomus vel procurator aliove ſimili titulo, Cap. *Avaritiæ*, de Elect. in 6. Paſſ. Lott. Pirrh. Adminiſtrare tamen poteſt. 1. Si exigat neceſſitas, & abſit, qui confirmare poteſt, Lott. 2. Si alicubi ſit conſuetudo adminiſtrandi, necdum accepta confirmatione, Paſſ. & alii contra Abb. & alios. 3. Abbatiſſa aut Prioriſſa electa per majora, non poteſt tamen alienare aliquid, nec admittere novitias, Laym. Pirrh. 4. Epiſcopi aliique 432

aliique Prælati etiam inferiorum Eccleſiarum confirmandi a Papa, ſi extra Italiam ſint in concordia electi, cap. *Nihil*, de elect. Leur. *q.* 803. Tunc autem dicitur electio in concordia, ſi facta ſit per majorem partem, itaut minor juſte non poſſit contradicere, Laym. Nullam tamen habent poteſtatem alienandi, vel donandi, cap. *Nihil*, ib. Hanc poteſtatem adminiſtrandi Abb. Laym. Pirh. contra Gl. & Butr. concedunt etiam Prælatis ab Epiſcopo vel alio confirmandis, ſi ob diſtantiam vel aliud impedimentum nimium differenda eſt confirmatio. V. Leur. *n.* 427. & *ſeqq.* Adminiſtrantes autem ex conceſſione cap. *Nihil*, hoc ipſo acquirunt quaſi poſſeſſionem, Gl. Laym. Pirh. Leur. *q.* 435. Quod ſi electio rejiciatur tanquam irrita a principio ob defectum publice notum, ceſſat poſſeſſio, imo geſta ab electo ſunt irrita, ſi autem electio ſolum irrita eſt, aut ſi defectus non fiat publice notus, geſta valent, Gl. Abb. Inn. Laym. Pirh. Leur. *p.* 433.

433 §. 8. Quando opus eſt confirmatione Papæ ante adminiſtrationem prælaturæ, quamvis aliquis etiam per teſtes certus ſit confirmationem eſſe datam, vel etiam ſcriptam, tamen adminiſtrare non poteſt, niſi litteris acceptis, & exhibitis Bonif. VIII. Extrav. *Injunctæ*, de elect. inter communes, Az. Pariſ. Paſſ. alioquin irritum eſt, quidquid agit, nec quidquam percipere poteſt, & qui talem recipiunt, ſuſpenduntur a perceptione. Eædem pœnæ cadunt in illos, qui adminiſtrant necdum præſtito fidelitatis juramento, vel non obtentis litteris traditionis pallii, Pirh. Excuſatur ab his pœnis, qui non commiſit temeritatem, & præſumptionem, & in quem nondum eſt lata ſententia horum declaratoria. Vide Leur. *q.* 438. & 439. & quoad Regulares *q.* 440.

434 §. 9. Qui confirmantur ab alio quam Papa, poſſunt valide & impune adminiſtrare ante exhibitas litteras confirmationis, quamvis hoc negotium non ſit ordinarium, ſed adhuc ſubjectum turbationi, Abb. Felin. Oldr. Barb. Paſ. Lott. Leur. *q.* 441. valentque dicta, etiamſi nondum ceperit poſſeſſionem, Paſſ. Garz. V. Leur. *q.* 442.

435 §. 10. Pœna uſurpatæ adminiſtrationis ante confirmationem eſt privatio juris quæſiti per electionem, Cap. *Qualiter*, de elect. putatque Laym. non requiri niſi declarationem, & executionem Judicis, ſed alii cum Paſs. Lott. Pirh. dicunt eſſe pœnam ferendæ tantum ſententiæ: ſi autem quis ſe ingeſſerit ex titulo Oeconomi vel alio, cum præſumptione ſeu temeritate, malitia, & dolo, per cap. *Avaritiæ*, de elect. in 6. privatur ipſo facto ſuo jure, attamen poſt declaratam a Judice præſumptionem, malitiam & dolum, Tiraq. Pariſ. Tamb. Paſs. Lott. Porro a dolo excuſat quævis cauſa, etiam de ſe injuſta, & imprudens, Paſs. Lott. Quod ſi quis ſe ingeſſerit poſt confirmationem ex errore juris irritam; multi cum Lott. dicunt adhuc incurri illam pœnam, ſed probabiliter negat Paſs. quia pœnæ non ſunt extendendæ ad diverſos caſus. Vide Leur. *qu.* 435. Talem autem ſe ingerentem reddi inhabilem ad illam Prælaturam, & ad alia etiam beneficia in quacumque Eccleſia, tenent Menoch. Azor. & alii. Vide Leur. *q.* 436.

436 §. 11. Epiſcopus accepta confirmatione, poteſt, etiam ante conſecrationem ſaltem per alium, omnia, quæ ſunt juriſdictionis, ſed non quæ ſunt Ordinis Epiſcopalis. Nec obſtat Reg. 67. Juris in 6. *Quod alicui ſuo non licet nomine*, *nec alieno licebit*, nam ſenſus eſt non poſſe, v. g. Suffraganeo ſuo dare poteſtatem ordinandi, hanc enim aliunde habet, attamen dare poteſt juriſdictionem, quam non habet Suffraganeus, ſed ſolus Epiſcopus, Leur. *q.* 443. Archiepiſcopus tamen non poteſt ante acceptum pallium convocare Concilium provinciale aut viſitare Provinciam &c. Cap. *Quod ſicut*, De elect. Leur. *quæſt.* 444. Abbas confirmatus poteſt ante benedictionem exercere omnia, quæ ſunt juriſdictionis, Tambur. Lott. V. Leur. *q.* 445.

437 §. 12. Electus debet intra trimeſtre a die acceptatæ electionis petere confirmationem, niſi legitime impediatur, Cap. *Quam ſit*, de elect. in 6. Eſt tamen ſatis, ſi procurator, amicus, electores vel quivis alius petat pro ipſo, Paſs. Et ſi per duas electiones ſit electus, non poteſt niſi ex vi unius peti confirmatio, ne hæc vagetur in incerto, cap. *Et quis*, de elect. Laym. Paſs. Lott. Pirh. *Nec obſtat*, quod quis poſſit proſequi plures collationes vel inſtitutiones, *nam* diſparitas eſt, quod electus prius quærat jus, & ſit petitor confirmationis, adeoque determinare debet, vi cujus electionis petat: habens autem collationem vel inſtitutionem habet jus in re, & quærit ſe in eo defendere, & *Nemo pluribus uti defenſionibus prohibetur*, Reg. 20. Juris in 6. docent autem Gl. Barboſ. Lott. Paſs. Leur. *q.* 188. præſentatum pluribus præſentationibus poſſe proſequi ſingulas, aut ab una electa regredi ad alteram, ſed contradicunt Lop. Lamber. quia ſimiliter inſtitutio hic vagaretur in incerto. Plura circa petitionem confirmationis vide apud Leur. *q.* 446. & ſeqq.

438 §. 13. Qui abſente impedimento non petit confirmationem intra tempus, ipſo facto ſine alia declaratione cadit jure quæſito, Cap. *Quam ſit*, de elect. in 6. Suar. Barb. Paſs. Pirh. & tunc jus ac tempus eligendi redit ad electores, Cap. *Si electio*, ibidem, Paſs. Pirh. niſi electio fuerit præſentata Papæ, cui tunc per applicationem manuum proviſio reſervatur, Lott. *l.* 3. *q.* 17. *n.* 213. Poſſet autem confirmans ex cauſa cogere electum ad petendam prius confirmationem, Gemin. Franc. Paſs.

439 §. 14. In Eccleſiis cathedralibus & regularibus, pro quibus confirmatio petitur a Papa, ſtatuitur cap. *Cupientes*, de elect. in 6. ut electi poſt menſem a præſtito conſenſu veniant Romam intra tempus reſpondens diſtantiæ loci, aut ſi impediti ſint, mittant procuratorem cum actis, debentque etiam nomine electorum venire duo, qui poſt 20. dies ab adventu ſe ſimul præſentent, referant de electione, & confirmationem petant, nec diſcedant Roma, niſi confecto toto negotio. V. Leur. *q.* 455.

§. 15. In jure non eſt ſtatutum tempus, intra quod dari debeat confirmatio; ſi tamen tardet, poteſt Superior illius, qui habet jus confirmandi, præfigere terminum, ſed non ultra ſex menſes, intra quos, ſi non confirmet, ipſe faciat, Barb. Paſs. Leur. *q.* 456. 440

§. 16. Confirmatio fieri poteſt omni loco honeſto; facta tamen in aula Principis ſæcularis poſſet irritari, Cap. *Qua fronte*, De appell. & arg. Cap. *Quamquam*, de elect. in 6. Paſs. Pirh. Leur. *q.* 457. Quod ſi fiat poſt litem in judicio contradictorio, aut opponentibus ſolemniter citatis, fieri non poteſt extra territorium proprium, quia in alieno exerceri non poteſt juriſdictio contentioſa, Paſs. V. Garz. *p.* 5. *c.* 8. *n.* 141. Leur. *q.* 458. 441

Q. 58. *Quid circa poſtulationem ejuſque admiſſionem ſit addendum?* R. De poſtulationis diviſione, fine, effectu, & forma in illa obſervandis, videri poteſt Leur. *p.* 2. *q.* 201. & *ſeqq.* quibus adde ſeqq. 442

§. 1. Poſtulatio facta in diſcordia, ideſt, in qua aliqui poſtulant hunc, alii alium, ſi non concurrat cum electione, requirit majorem partem Capituli, ut ex cap. 1. De his, quæ fiunt a maj. part. Capit. & ex c. *Bonæ*, 23. *h. t.* colligunt Az. Laym. Barb. De jure Eccl. *l.* 1. *c.* 19. *n.* 11. Si concurrat cum electione, ut huic prævaleat, requirit duplo majorem numerum votorum, ſive duas partes Capituli. Abb. Silv. Laym. Barb. Fagn. Paſs. Lott. *l.* 3. *q.* 17. *n.* 241. probatque ſtylus Curiæ antiquus & recens; hinc Cap. *Scriptum*, de elect. ſignificatur, ubi ſunt 47. eligentes, ſi non fuerint 32. poſtulantes, ſed 17. eligentes, confirmandam eſſe electionem, & Auctores, qui forte innuunt poſtulationem per majora factam eſſe præferendam, intelligi debent, ſi poſtulatio cum poſtulatione concurrat, quamvis & tum poſſit utraque rejici, cum admiſſio poſtulationis non ſit debita, ut dicetur n. 448. Notant tamen Layman, & Pirh. ſi major pars poſtularit, & minor pars, attamen major, quam ſit pars tertia, elegerit, Superiorem poſſe admittere poſtulationem, quamvis & electionem confirmare poſſit, aut etiam utramque rejicere; quod maxime valet, ſi duæ partes ignoranter poſtularint indignum: tum enim rejicitur poſtulatio & electio, ſi autem ſcienter fecerint, confirmatur potius electio, Paſs. de elect. *c.* 24. *n.* 57. V. Leur. *q.* 209. 210.

§. 2. Quamvis poſtulatio ſit unanimiter facta, ſi necdum ſit præſentata Superiori, poſſunt poſtulantes reſilire & procedere ad aliam poſtulationem vel electionem, Abb. Silv. Azor. Barb. Lott. Quod tenet, etiamſi eſſet publicata, Laym. Pirh. & admiſſa a poſtulato, Paſs. Engel. imo licet poſtulantes promiſiſſent non revocare, Bald. Paſs. ſic tamen variantes ſine cauſa poſſent peccare cauſando infamiam poſtulato; & ſi conſenſerint in expenſas ad hoc faciendas, tenentur refundere, Paſs. Engel. contra Abb. Silv. E contra ſi poſtulationem præſentarint Superiori, debent hujus judicium expectare, Cap. *Bonæ* 4. *h. t.* Vide Leur. *q.* 212. 213. 443

§. 3. Omnes, qui poſſunt eligere, poſſunt poſtulare, cum poſtulatio ſit acceſſoria, & fiat loco electionis, Silv. Bar. Paſſ. Ideoque etiam præſcribi poteſt jus poſtulandi, uti & eligendi, ſecundum dicta n. 395. Poſtulari poſſunt ſolum illi, qui ob impedimentum canonicum diſpenſabile eligi non poſſunt, quamvis forte raro ſoleat diſpenſari, Paſs. Engel. *l.* 1. *tit.* 5. *n.* 10. In dubio, an quis ſit eligibilis an poſtulabilis, ſecurius eſt poſtulari, Paſs. *n.* 25. Videri poteſt Pignat. to. 9. conſult. 158. 444

§. 4. Patriarchæ, Archiepiſcopi & Epiſcopi poſſunt tantum poſtulari ad aliam Eccleſiam, *Cap. ult. h. t.* Quod tenet de Epiſcopo confirmato, quamvis nondum conſecrato, Abb. Laym. Paſs. Pirh. *l.* 1. *t.* 5. *n.* 9. attamen non tenet de electo necdum confirmato; neque de illo, qui Epiſcopatum dimiſit, quia necdum eſt, aut deſiit eſſe in Matrimonio cum Eccleſia, Cap. *Cum inter*, de elect. Cardinalem eſſe eligibilem ad Epiſcopatum docent Abb. Laym. Pirh. & alii, contra Imol. Hoſt. Silv. Butr. Az. Barboſ. *n.* 9. quia hoc nullibi negatur; quamvis admittere non poſſit ſine licentia Papæ. Similiter Abbates, Archidiaconi, Præpoſiti, Priores ſunt eligibiles ad dignitatem ſimilem, vel majorem in alia Eccleſia, Laym. Pirh. Paſs. a n. 38. Similiter Clerici unius Diœceſis ad Prælaturas alterius, Abb. Silv. Tabien. Paſſ. *n.* 42. Similiter Religioſi profeſſi ad Prælaturas Epiſcopatu non inferiores, attamen non ſine licentia Superioris, cap. *Si Religioſus*, de Elect. in 6. Gl. Abb. Silv. Pirh. n. 42. Mendicantes tamen nequidem poſtulari poſſunt ad Eccleſias inferiores, vel alia Monaſteria extra ſuos Ordines, Extrav. de poſtulatione, inter communes. Poſſent tamen poſtulari apud Papam, Paſſ. *n.* 44. Quod ſi non eſſent profeſſi, poſtulari poſſent ad Prælaturam regularem, Paſſ. Lott. *n.* 236. Eligi etiam poteſt aliquis, quamvis non ſit de hoc Capitulo vel Diœceſi, uti dictum eſt n. 408. Denique ſi aliqui inſcienter elegerint tantum poſtulabilem, cognito errore poſſunt poſtulare eumdem, Laym. Vide Leur. *q.* 221. & *ſeqq.* 445

§. 5. Si ſcienter poſtuletur indignus, ſive habens defectum indiſpenſabilem, perditur pro ea vice ipſo facto jus poſtulandi & eligendi, *arg. c.* 1. & 7. *h. t. c. Scriptum*, & *c. Cum in cunctis*, de Elect. Abb. Barb. Az. Paſs. n. 17. electio enim & poſtulatio etiam quoad pœnas æquiparantur, cum ſint ad eumdem finem, Gl. Laym. Pirh. Præterea poſtulantes indignum, ſaltem ad Eccleſiam Cathedralem ſuſpenduntur per triennium a beneficiis in Eccleſia, pro qua poſtularunt, Extrav. un. h. t. inter communes: Qui tamen poſtulationi expreſſe contradixerunt, ſoli retinent jus, *c.* 1. *h. t.* & *c. Cum Vintonienſis*, De Elect. Quod verum eſt, etiamſi eſſet unicus, qui contradixiſſet, nam jus & nomen univerſitatis conſervatur in uno, uti dictum eſt n. 390. Vide Leur. *q.* 217. & *ſeqq.* Item dicta n. 404. 446

§. 6. Poſtulatio publicanda eſt, non tantum coram Capitulo, ſed etiam populo, uti vult Paſs. n. 22. contra Silv. Tenentur autem poſtulantes intra tres menſes ſuam poſtulationem præſentare, Gl. Laym. Pirh. *lib.* 1. *t.* 6. *nu.* 307. aut ſi a Papa peten- 447